

Pasaulio Įvykių Savaitinė Apžvalga

PABALTIJO VALSTYBĖS JAUČIA PAVOJŲ IŠ RUSIJOS PUSĖS

Pereitos savaitės pabaigoj vokiečiai paskelbė, kad iki to laiko jie turėjo suėmę 450,000 lenkų nelaisvėn. Tuo pačiu laiku rusai paskelbė, kad į savaitę laiko jie suėmę 120,000 lenkų nelaisvėn. Užmūstų ir sužeistų skaičius nežinomas, bet Paryžiaus laikraščiai spėjo, kad jis pasiekė 150,000. Jeigu šios skaitlinės nėra perdėtos, tai jos rodytų, kad 820,000 lenkų kariuomenės išgaisio mušiuose. Be to ne mažiau kaip 150,000 lenkų kareivių pabėgo į Rumaniją, Vengriją, Lietuvą ir Latviją, ir ten buvo internuoti. Tai jau būtų arti milijono. Jeigu lenkų organizuotos kariuomenės iš viso buvo apie milijonas, tai jos tikrai nebeliko. Kad taip greit milijoninė armija galėjo būti į nieką paversta, yra tikrai stebėtina. Tokio dalyko žmonių istorijoj dar nebuvo. Ir tas parodo, kaip visai nieko nereikia tos mažutės kariuomenės, kurias su tokomis didelėmis išlaidomis užlaiko mažutės valstybės savo "nepriklausomybei ginti".

Corių karas

Susikadintos ir sunaikintos lenkų armijos likučiai pasislėpė miškuose. Iš čia dar jie veda "gorių karą". Naktį iš medžių ir iš pakrūmių šaudė į vokiečius, kada jie pasirodė. Kaikur maži lenkų būriai net stoja su vokiečiais į mūšį. Žinoma, tai yra visai beprasmiškas kraujo liejimas, jeigu kraujo liejimas kada nors turi prasmės. Bet militaristai sako, kad tai yra honoras. Taip dėl honoro Varšavos gyventojai yra raginami "ginti Varšavą iki paskutinio lašo kraujo". Visai kvailai Varšavos gyventojuose yra palaikoma viltis, kad tuojaus ateis anglai su francuzais ir lenkus išgelbės. Paskutiniai pranešimai sakė, kad pusė Varšavos namų degė, o lenkai Varšavoje dar "vis laikėsi". Lvovą, kurs taipgi bandė laikytis, paėmė vokiečiai ir atidavė rusams.

Lenkų ponijos bėgimas

Trys "didžiosios" Lenkijos galvos: Moscickis, Smigly-Rydz ir Beckas tapo internuoti Rumanijoje. Moscickis buvo Lenkijos prezidentas, Beckas buvo diplomatas, o Smigly-Rydz vyriausias armijos vadas ir diktatorius. Jie dabar liko tik nelaisviais. Susitikę Rumanijoje Smigly-Rydz su Becku susitarė ir pasiliko prie šais. Smigly-Rydz tur but pasakė Beckui: "Tu pražudei Lenkiją". O Beckas jam tur but atsakė, kad "Tu pražudei Lenkiją". Abu gal teisybė sakė, nes ir diplomatai ir armija Lenkijoje buvo šlubos, o virš jų kabojo didybės manija. Rumanijon pabėgo daug lenkų ponijos ir biurokratijos. Daugelis jų atbėgo pėsti, bet buvo išanksto pasirūpinę savo pinigų perkelti užsienin. Bucharestan atvyko kunigaistis Lubomirskis, kunigaikštis Sapieha, grafas Tornowskis, buvęs ambasadorius Patek. Bet kunigaikštį Janusą Radziwilą sugavo bolševikai ties Krzemencu. Į bolševikų rankas

taipgi pateko Bourbonų kunigaikštis, Ispanijos karaliaus kuzėnas, kurs buvo vedęs lenkų princesą Ceciliją Lubomirskaitę.

Neutraliai diplomatai Karaliaučiuje

Neutralių šalių diplomatai iš Varšavos nebėgo į Rumaniją, išskyrus Amerikos ambasadorių Anthony J. Drexel Biddle, Jr., kurs su lenkais atsikraustė Rumanijon. Kiti neutralių šalių diplomatai bėgė į Vokietijon ir kone visi susirinko Karaliaučiuje. Tarp jų buvo ir Lietuvos atstovas su savo štabu, ir tas parodo, kad vokiečiai sugriovė bombomis Lietuvos atstovybės namus Varšavoje jau po to, kaip Lietuvos atstovybė iš jų išsikraustė.

Pereitos savaitės įvykiai

Pereitą savaitę buvo pribaigta Lenkija. Svarbiausi pereitos savaitės įvykiai buvo sekami:

Sekmadienį, rugsėjo 17 dieną Rusijos raudonoji armija visą sienos ilgumu nuo Latvijos iki Rumanijos įsiveržė į Lenkiją ir pradėjo mušti lenkus iš rytų pusės. Vakaruose lenkus jau buvo sumušę naciai. Lenkijos valdžia ir armijos vadas Smigly-Rydz pabėgo Rumanijon, ir tas reikė galą Lenkijai. Vokiečių submarina torpėdavo ir paskandino angly karo laivą Courageous, lėktuvų vežiotoją.

Pirmadienį, rugsėjo 18 dieną, naciai pasisveikino su komunistais Brest Litovske ir padarė planus kaip pasidalinti Lenkiją.

Antradienį, rugsėjo 19 dieną, raudonoji armija paėmė Vilnių. Hitleris atvyko Dancigą ir pasakė kalbą, kurios klausėsi visos pasaulis. Jis čia užgėsi, kad vokiečiai Lenkiją jau sumušė, peikė žuvusią Lenkijos valdžią, o gyrė Pilsudskį, sakė, kad francuzai norėję taikytis, bet Anglija jiems neleidus, už karą kaltino Angliją, sakė, kad jis nenori iš Anglijos ir Francijos, siulė taikytis Hitlerio sąlygomis, o jeigu taikytis Anglija nenorės, tai už vieną bombą paketino duoti 500 bombų ir kariauti iki pabaigos.

Trečiadienį, rugsėjo 20 dieną, Anglijos premieras Chamberlainas pareiškė, kad priima Hitlerio iššaukimą kariauti iki pabaigos. Vokietijos vyriausias vadas Brauchitsch paskelbė, kad karas Lenkijoje prasibėgė.

Ketvirtadienį, rugsėjo 21 d., Buchareste tapo užmuštas Rumanijos premieras Armandas Calinescu, didelis priešas Rumanijos nacių organizacijos, žinomas kaip "Geležinė Gvardija". Po premiero užmušimo naciai bandė kelti revoliuciją, bet Rumanijos policija juos greitai suvaldė. — Suvienytoje Valstijoje susirinko specialė kongreso sesija, kurią atidarė prezidentas Rooseveltas prašydamas kongreso, kad atšauktų neutraliteto įstatymą

ir nuimtų draudimą pardavinėti ginklus kariaujančioms šalims.

Penktadienį, rugsėjo 22, Vokietija ir Rusija paskelbė Lenkijos padalinimo sutartį, sulg kurios pusė Lenkijos su Vilium ir Lvovu ir su pietinės Lenkijos aliejaus šaltiniais tenka Rusijai, o kita pusė su Lenkijos industrijos centrais tenka Vokietijai.

Šeštadienį, rugsėjo 23 d., Panamoj susirinko Amerikos respublikų atstovai svarstyti apie Amerikų politiką karo laiku. — Londone mirė Dr. Sigmund Freud, garsus psichanalizo pradėtojas, sulaukęs 83 metų amžiaus. — Rusija paskelbė, kad jos armija pasiliks mobilizuota pasirengusi karui. Vokiečiai paėmė Lvovą ir paskų jį užleido rusams. Vokiečių štabas paskelbė, kad kare žuvo buvęs vyriausias Vokietijos armijos komandotojas pulk. gen. Werner von Fritsch.

Sekmadienis, rugsėjo 24 d. — Japonai, pasinaudodami Europos bėdomis, pradėjo didelį ofensivą, kad greit pabaigus Kinijos užkariavimą. — Rusai uždarė Nevos upę prekybai su užsieniu. Suomai pradėjo kasti tranšėjas savo pasieniu apsigynimui nuo Rusijos. — Brest-Litovske nacių ir komunistų armijos turėjo bendrą parodą. — Varšava dar tebebuvo nepasidavus, bet vokiečiai laukė rusų ateinant su pagelba.

Kas kaltas?

Pereito karo Anglijos premieras Lloyd George paskelbė, kad Anglijos spaudoj straipsnyje kaltino Angliją už nesuteiktą pagelbos Lenkijai. Nors Lenkijos karo vadovybė buvo kaltą, kad nepaklausiusi Anglijos generalio štabo ir gynusi visą frontą vietoj ginti vieną parinktą vietą, bet labai kalta buvusi ir Anglija. Lloyd George nurodo, kad Anglija visai neaprupino Lenkijos, ilgai nedavė jai paskolos, o kai davė, tai tik tokia, kokios dabar vos užtenka vienai karo dienai. Kada karas prasidėjo, Anglija nesiskubino su pagelba. Lloyd George sako, kad Anglijai reikėjo pradėti bombarduoti iš oro vokiečių amunicijos dirbtuves, nes tas būtų sulaukę vokiečių aeroplanus. Su savo aeroplanais vokiečiai būtų turėję kariauti prieš Anglijos aeroplanais ir nebūtų taip greit su naikinę Lenkijos aeroportų ir geležinkelų. Lenkijos armija būtų turėjus progos sustiprinti savo apsigynimą. Lenkai savo keliu kaltina Smigly-Rydz, kad jis buvo permenkas vadas, kad jo armija buvo neaprupinta ir visai net neprirengta kariauti. Daug kas nustebė ar pasipiktino, kad Smigly-Rydz nebuvo su armija iki galui, bet apleidęs ją pabėgo į Rumaniją.

Bet tai kalbos po laiku. Šioj valandoj Lenkijos nebėra. Anglija ir Francija prisaiikauja, kad kariaus toliaus viso mis savo pajėgomis, kol Hitlerizmas nebus sunaikintas, o Lenkija ir Cechija atstatytos, kaip nepriklausomos valstybės. Mussolini iš Italijos vėl siulė taiką, bet Anglija su Francija tų pasiūlymų nenorėjo nei klausyti. Francijos

artilėrija palengva šaudė vokiečių fortifikacijas Saaro klonyje, bet ofensivo nepradeda. Francijos kariuomenės vadai, sako, nori vokiečius primasinti, kad jie pradėtų puolimą, nes Francija ir Anglija yra pasirengusios vesti tik apsigynimo karą, ir bent tuo tarpu negali vesti ofensivo. Tačiau išrodo, kad nei vokiečiams nei francuzams nėra kaip vesti ofensivo, kada viena ir kita pusė turi po didelę sieną nepaimamų tvirtovių: Maginot liniją ir Vakarų sieną.

Komunistai Vilniuje

Sovietų laikraštis Pravda aprašė kaip raudonoji armija paėmė Vilnių. Buvo mušis ties Vilium tarp lenkų artilėrijos ir rusų šarvuotų tankų, kurs tęsėsi dvi valandas. Kada rusų kariuomenė įėjo į Vilnių, kaikur lenkų patriotai šaudė į rusų kareivius nuo stogų, bet patys Vilniaus gyventojai padėję sovietų kareiviams sugauti šaudytojus. Sovietų kareiviai pradėjo tvarkyti gyvenimą, sudarė laikiną miesto valdžią, kurios vedėju tapo rusas draugas Želanas. Bolševikai tuojaus uždarė rusų laikraštį "Ruskoje Slovo" ir tuojaus pradėjo leisti savo laikraštį "Kovos Vėliava" baltgudžių kalboje. Su rusų armija atvyko didelis burys bolševikų žurnalistų ir propagandistų. Kaip Vilniuje taip ir visur kitur bolševikų propagandistai tuojaus pradėjo žmonėms dalinti Markso, Lenino ir Stalino paveikslus. Bolševikai taipgi platina lapeles, kurias ragina žmones kuogreičiausia likviduoti ponus ir aukštesnės klasės žmones. Ukinkai yra raginami eiti ir pasidalinti ponų turtais dvaruose. Sovietų oficialiai pranešimai sako, kad raudonoji armija visur yra sutinkama su džiaugsmu. Vienok traukiniai su sužeistais rusų kareiviais pradėjo ateiti į Maskvą iš fronto, kas liudija, kad rusai buvo sutinkami ir su šautuvais.

Kad rusai atiduotų lietuviams Vilnių, apie tai viltis prapuolė. Vokiečiai pasakė, kad lietuvių pavėlavo. Jiems, sako, reikėję paimti Vilnių pirma negu rusai atėjo. Toks buvo nacių pasijuokimas. Daugeliu Europoje jau labai parašo išrodė, kad naciai atidavė bolševikams ne tik Vilnių, bet paliko jiems daryti ką nori ir su visa Lietuva, Latvija, Estija ir Suomija. Estija ir Suomija jau bijo bolševikų užpuolimo.

Spėjimai apie Stalino planus

Europos diplomatai visą savaitę galvas suko, bandydami išsiaiškinti Stalino politiką ir atspėti jo planus. Visi pripažino, kad Stalinas umai pasidavė labai svarbus žmogus Europos politikoje. Imperialistams jis pasidarė "savo žmogus", nes jis pradėjo eiti Rusijos carų pėdomis, platindamas Rusijos imperiją. Visi pastebėjo, kad Stalinas labai pigiai gavo nuo Hitlerio pusę Lenkijos. Kadangi vokiečiai pirmiausia turėjo atlikti sunkią kruviną darbą, kurs jiems daug kainavo, atidavimas pusės Lenkijos Staliniui išrodė kaip dovana. Dar labiau keista išrodė, kad Hitleris atidavė

Staliniui lenkiškos Galicijos aliejaus šaltinius. Aliejaus Hitleriui labiausia reikia, o jis ėmė ir atidavė visą aliejų Staliniui po to kaip užkariavo Galiciją. Kodel taip? Ar tai reiškia, kad Hitleris buvo desperacijoj? Ar tai yra kaina už tolesnius Stalino patarnavimus Hitleriui? Ypač kad ir Pabaltijo valstybės matomai yra atiduotos Stalino "globon". Europoj buvo manyta, kad už tą kainą Hitleris bus prkęs Stalino pagelbą sumūti vakarų demokratijas.

Vienok yra ir kita šio biznio pusė. Hitleriui jo naujas draugas gali pridaryti ir nemalonumų. Rusijos carai užtardavo slavus Balkanuose. Sekdamas carų pėdomis, Stalinas irgi gali tapti Balkanų slavų "užtarėju". Jau Bulgarija, sako, puolusi Staliniui į glėbį ir pažadėjusi visą prekybą vesti tik su Rusija. Hitleris buvo įsitikinęs, kad jis turi Bulgariją savo kišeniuje, nes taip bulgarai jau buvo atsidavę naciams. Bet Stalinas lengvai pasiims Bulgariją sau į kišenį, ir Hitleriui nebus kaip su Stalinu už tai pyktis. Pas Staliną į Maskvą rengiasi atvykti Turkijos užsienio ministeris Šukru Sarakoglu, ir nuo Stalino priklausys, ar Turkija paliks Dardanelus neutraliai, taip kad karo laiku Anglijos ir Francijos karo laivai per juos negalėtų plaukti, kad apgynus Rumaniją. Gali būti, kad tą patarnavimą Stalinas dar duos Hitleriui. Nes diplomatai spėja, kad Stalinas jau raginta ragina Hitlerį vesti karą prieš Angliją ir Franciją. Sakoma, kad Stalinas jau pasidaręs pilnu trockistu ir jo planai dabar esą tokie patys, kokius Trockis turėjo. Stalinas norys pradėti viso pasaulio bolševikišką revoliuciją, o todėl jam reikia, kad Vokietija kariautų su Anglija ir Francija kuilgiausia, kad per ilgą karą įstrauktų į jį visos neutralės valstybės, ir kad kariaudamos jos visos labai nušilpnėtų. Tuomet Stalino raudonoji armija lengvai galėtų užimti visą pasaulį ir įvykinti jame staliniską arba trockišką komunizmą. Hitleris svajoja užkariauti visas buvusias vokiškas žemes. Stalinas svajoja užkariauti visą pasaulį.

Besvarstydami apie Stalino planus ir norėdami juos suprasti, Anglijos diplomatai pradėjo atsileisti ir švelniau kalbėti apie Rusiją. Anglai sudomėjo Stalino rolę Balkanuose. Jie turi vilties, kad dėl Balkanų Hitleris gali susipėti su Stalinu.

Amerika

Neutraliteto klausimas

Rugsėjo 21 d. Suv. Valstijų kongresas susirinko prez. Roosevelto sušauktu specialė sesijon svarstyti šio krašto neutraliteto dabartiniam Europos kare. Bendras supratimas yra, kad Amerika į dabartinį Europos karą neįsiveltų. Bet klausimas, kaip to išsilaikyti? Taipgi klausimas, ar Amerika turi parduoti karo ginklus kariaujančioms valstybėms? Ar Amerikos laivai gali pristatyti kariaujančioms valstybėms karo medžiagą su ilgą dabar veikiančio neutraliteto įstatymo? Į šiuos klausimus atsakys specialė kongreso sesija.

Ši sesija turės išspręsti pakeitimą neutraliteto įstatymo, priimto rugp. mėn., 1935 m., kada Mussolinis užsimojo prieš Etiopiją. Vėliau tas įstatymas buvo pataisytas gegužio mėn., 1937 m., kada buvo kilusi pasaulinė krizė dėl Ispanijos pilietinio karo. Pataisytas įstatymas sekama i skamba:

1. Kilus karui ar pilietiniam karui prezidentas turi teisę uždrausti eksportą ginklų, amunicijos ir karo reikmenų į kariaujančias valstybes.
2. Kariaujančios valstybės negali skolintis Suv. Valstijose.
3. Pardavimas amunicijos nekariaujančioms valstybėms turi būti leistas valstybės sekretoriaus.
4. Amerikos laivams draudžiama vesti ginklus į kariaujančias valstybes.
5. Prezidentas turi teisę uždrausti Amerikos uostų naudojimą kariaujančioms valstybėms.
6. Amerikos piliečiams draudžiama keliauti kariaujančių valstybių laivais.

Kongresas šitokį įstatymą išleido ir vėliau pataisė dėl to, kad neįvyktų tokių keblumų kaip jų įvyko laike Pasaulinio Karo, kuomet Vokietijos submarinai torpėdavo sąjungiečių, sykiu ir Amerikos, laivus ir skandino nekaltus žmones.

Neutraliteto įstatymas iš 1937 metų originaliai nusako, kad karo medžiagą iš Amerikos tegali išsiųsti tų šalių laivai, kurios tą medžiagą Amerikoje nusipirks grynais pinigais. Bet toks įstatymas galiojo tik per du metus ir gegužio 1 dieną šiais metais nustojo veikęs. Dabar prez. Rooseveltas nori, kad neutraliteto įstatymas veiktų tokiu supratimu, kaip ir iki gegužio 1 dienos. Tai yra, kad Amerika galėtų kariaujančioms valstybėms parduoti netik karo medžiagą, bet ir ginklus su amunicija, bet kad už tai perkantios valstybės ant vietos užmokėtų ir savo laivais iš Amerikos išsiųstų.

Žinodamas, kad šito reikalo svarstymas kongrese sukels daug kalbų ir teiks daug svarbos Londone, Paryžiuje ir Berlyne — atidarydamas specialę kongreso sesiją prezidentas prisirėngė ir tuo reikalu pasakė tinkamą kalbą. Kalbos priėmimo dalyvavo ir prezidento padėjėjai. Jis tą kalbą rašinėjo ir perrašinėjo. Pagal net susisaukę republikonų partijos lyderius dėl tos kalbos turinio pasitarti.

Kai rugsėjo 21 dieną prez. Rooseveltas ėjo į kongreso posėdį daryti pranešimą — buvo labai saugojamas slaptošios policijos. Į kongreso posėdį susirinko daug žmonių: jų tarpe daugelio valstybių atstovų. Į susirinkimo vietą prez. Rooseveltas įėjo šaltai, net neparodęs savo priprastos ir malonios šypsenos. Kalbėję rimtai, be susijaudinimo. Kalba buvo ilgoka ir nuosaki. Jis plačiai išaiškino tarptautinį neutraliteto įstatymą, kuris nedraudžia Amerikai kariaujančioms valstybėms ginklus pardavinėti. O jei kuomet Amerika nuo šios taisyklės pasitraukė, pasielgimas nelaimingai baigėsi. Taip nelaimingai, kad anais senaisiais laikais anglai net buvo dalinai suėginę Suv. Valstijų sostinę. Dabartinis Amerikos neutraliteto įstatymas stumia

musį kraštą prie dar vieno tradicinio nukrypimo. "Aš gailiuosi, kad kongresas tokį įstatymą išleido. Aš taipgi gailiuosi, kad tą įstatymą pasirašiau" — pasakė prez. Rooseveltas.

Savo kalboje prezidentas pasakė, jog jis yra giliai įsitikinęs, kad jei minimas įstatymas bus pakeistas ta linkme, kaip jis nori, tai Amerika tikrai nebus įvelta į dabartinį karą. To įstatymo pakeitimui jis panaudojo dar du argumentus: 1) Gaminant ginklus ir amuniciją Amerikoje būtų suteikta darbo daugeliui bedarbių; 2) Bedirbant karo ginklų, Amerika įsigytų daugiau patyrimo savo kraštui apginti.

Prieš pakeitimą

Dviem valandom praslinkus po prezidento kalbos, 24 prieangieji senatoriai susirinko pasitarimui, kokią akciją imti, kad prezidento pagedavimui kongresas neišpildytų. Susirinko istoriškame kambary, kur kongresmanai kėlė audras 1919 metais prieš tuolaikinio prez. Wilsono užsienio politiką. Priešrinkai susitarė ilgai šį reikalą kongrese diskusuoti. Susitarė taipgi atsisausti ir į žmones. Kaip argumentą jie pasižadėjo naudoti žmonių siuntiamus laiškus ir telegramas, kurie priešingi neutraliteto įstatymo pakeitimui. Tačiau patirta, kad tokių laiškų labai mažai prisusta. Yra daug laiškų ir telegramų prisusta, kurie užgria prez. Rooseveltui nusistatymą.

Administracija tačiau yra tos nuomonės, kad minimas įstatymas bus pakeistas ta linkme, kaip prez. Rooseveltas nori. Ji tokį jausmą turėjo dar prieš specialės sesijos sušaukimą. O jei tokio jausmo nebūtų turėjus, sakoma, šios sesijos nebūtų šaukus. Kongresas reikalą perdavė specialė senato komisijai, kuri tinkamai priėmėsi atnešti į kongresą svarstyti. Komisija susideda iš tų pačių kongresmanų, kurie 12 balsų prieš 11 atsiskė šį reikalą svarstyti reguliarijje kongreso sesijoje lepos mėnesį, šiais metais. Peikalas kongrese svarstyti bus pradėtas rugsėjo 8 dieną.

Biznis pagyvėjo

Kai 1914 metais Rusija pradėjo mobilizaciją, tai New Yorko Wall Strytas laikinai visai užsitarė. Tai atsitiko pirmą sykį bėgy keturių dešimtųjų metų. Ir tai buvo blogas ženklas. O netrukus vatos augintojai neteko didelių rinkų Europoje. Pleno ir audimo fabrikai sustojo. Valdžios pajamos sumažėjo. Prasidėjo visko žemyn riedėjimas. Tačiau į pabaigą 1914 metų viskas pagerėjo, nes iš sąjungiečių gauta dideli užsakymai karo reikmenų. O kuomet 1915 metų vidury kariaujančios valstybės pradėjo gauti paskalas iš Amerikos bankierių — padėtis dar labiau pagerėjo.

Dabar kitaip. Kai prasidėjo karas Europoje rugsėjo 1 d. — Amerikos biznis pagyvėjo. Wall Stryte šerų pardavimas pakilo, kai kurių reikmenų kainos taipgi pakilo, produkcija padidėjo. Tačiau kai kurie valdžios oficialai dėl to nesicžiaugia. Jie mano, kad gera pradžia gali būti bloga pabaiga.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY

By the Lithuanian Alliance
of America

KL. JURGELIONIS,
Editor

DR. M. J. VINIKAS,
Business Manager

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:

In the United States \$1.50

To Foreign Countries \$2.00

307 W. 30th St., New York, N. Y.

Tel. 1-Ackawanna 4-5529

PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVŲJŲ KOMISIJŲ ADRESAI

Pildomoji Taryba:

ADV. F. J. BAGOCIUS, Prez.,
253 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

J. K. MAZURKA, Vice Prez.,
1325 W. North Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

DR. M. J. VINIKAS, Sekr.,
307 W. 30th St.,
New York, N. Y.

ADV. K. P. GUGIS, Ištis.,
3323 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

DR. J. S. STANESLOW, Dr. Kvit.,
95 N. Main St.,
Waterbury, Conn.

S. MOCKUS, Ištis. Glob.,
729 E. 7th St.,
So. Boston, Mass.

E. MIKULIŲTE, Ištis. Glob.,
2121 N. Western Ave.,
Chicago, Ill.

Istaig. Komisija:
DR. A. MONTVIDAS,
2490 Madison St.,
Chicago, Ill.

ADV. J. J. GRISH,
5621 So. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

P. DARGIS,
43 Strauss St.,
Pittsburgh, Pa.

Finansų Komisija:
J. P. VARKALA,
3241 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

K. PIKIELIS,
829 W. 54th St.,
Pittsburgh, Pa.

A. S. TREČIOKAS,
314 Walnut St.,
Newark, N. J.

Kontrolės Komisija:
J. V. GRINIUS,
3120 Richmond St.,
Philadelphia, Pa.

KUN. M. VALADKA,
1743 N. Summer Ave.,
Scranton, Pa.

J. TAREILA,
828 Bank St.,
Waterbury, Conn.

SLA. Stovio, Skundų ir
Apelacijų Komisija:
S. BAKANAS,
2404 Charles St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

P. B. BALČIKONIS,
67 Court St.,
Binghamton, N. Y.

ADV. K. JURGELIS,
359 Union Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Apšvietos Komisija:
DR. P. ORIGATTIS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

M. VADYLA,
814 W. 32nd St.,
Chicago, Ill.

J. MILAJSKAS,
918 Woodward Ave.,
McKees Rocks, Pa.

Labdarybės Komisija:
DR. M. J. VINIKAS,
307 W. 30th St.,
New York, N. Y.

V. J. KOLČIENE,
2222 Forbes St.,
Pittsburgh, Pa.

M. PAUKŠTIENE,
2030 Fell Street,
San Francisco, Cal.

Sveikatos Komisija:
DR. P. ZALATORIUS,
6606 So. Artesian Ave.,
Chicago, Ill.

DR. S. A. SLAKIS,
6733 Crandon Ave.,
Chicago, Ill.

DR. I. B. BRONUSAS,
3087 O'Donnell St.,
Baltimore, Md.

Jaunuolių Komisija:
K. MICHELSONAS,
741 McDougough St.,
Brooklyn, N. Y.

O. ZORSKAITE,
1709 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

V. BUKSNAITIS,
104-40 — 117th St.,
Richmond Hill, L. I. N. Y.

Prieglaudos Komisija:
W. J. MORRIS,
839 Arianna Ave.,
Grand Rapids, Mich.

K. POČIUS,
12048 S. Halsted St.,
Chicago, Ill.

J. BRAZDUKAS,
17509 Mapleliffe Rd.,
Cleveland, Ohio

Stokim Antran Pažangos Vajun

ANTRAS SLA Pažangos Vajus prasideda tuojaus, spalio 1 dieną. Trumpąjį permažai laiko pasirėngimui ir parūpinimui visos reikalingos medžiagos organizatoriams. Instrukcijos, kvitos ir kita amunicija dar nebus prirengta spalio 1 dieną, bet visu kuo organizatoriai bus aprūpinti kaip galima greičiau. Yra vienok pakankamai aplikacijų, o tai yra svarbiausias įrankis organizatoriams. Aplikacijos yra naujos ir tik jas reikia vartoti šiame vajuje. Kiekvienas organizatorius jų gaus kiek reikia, kaip tik atsisauks.

Visi organizatoriai, kurie dirbo pirmame Pažangos Vajuje, privalo tuojaus užsiregistruoti antram vajui.

Visos kuopos, kurios atsiliko pirmame vajuje, turėtų tuojaus išrinkti veiklus narius į organizatorius dirbti antrame vajuje. Antrojo vajuus darbas turi būti daug platesnis, turi apimti visas lietuvių kolonijas. Pirmasis vajuus davė pavyzdį visam Susivienijimui, o Detroito kuopa davė pavyzdį visoms Susivienijimo kuopoms ko galima atsiekti pasidaryvus.

Organizatoriai šiandien pas mus nebedirba veltui, nebeplėšo savo batų veltui vaikščiodami iš buto į butą. Yra net žmonių, kurie pavydi mūsų organizatorių, kad jie gauna atlyginimo už savo prakilių darbą. Bet organizatoriams nėra ko paistyti pavyduolių. Šiandien Susivienijimas organizatoriams gali atlyginti ir atlygina. Prakilus darbas už atlyginimą nėra mažiau prakilius kaip darbas be atlyginimo. Iš Susivienijimo pusės būtų tiesiog nepadoru reikalauti, kad organizatoriai dirbtų be atlyginimo, kada mūsų naujas planas duoda galimybių atlyginti visiems ir dar dovanų suteikti tiems, kurie daugiau pasidarbavo.

Pirmame Pažangos Vajuje Brooklynso kuopos organizatorius brolis Aymonas, nolai besidarbuodamas sulg vajuus vedėjo mūrolynių, užsidirbo gražią sumą pinigų, laimėjo aukščiausią dovaną, ir davė visiems pavyzdį, ko pavienis organizatorius gali atsiekti dirbdamas Susivienijime.

Kuopos Turi Teisę Perstatyti Kandidatus

VISI PILNIEJI Susivienijimo Lietuvių Amerikoje nariai turi teisę nominuoti ir rinkti Susivienijimo prezidentą, vice prezidentą, sekretorių, išdėminką, daktarą-kvotėją ir dr. izdo globėjus, kurie sykiu sudaro Susivienijimo Pildomąją Tarybą. Vienok Susivienijimo nariai ta teise naudotis gali tikrai savo kuopų susirinkimuose, kuriose nominacijos ir rinkimai esti atliekami. Apie tokius susirinkimus nariams praneša jų kuopų viršininkai laiškais arba atvirutėmis.

Šiais metais turi būti atliktos Susivienijimo viršininkų nominacijos. Lapkričio ir gruodžio mėnesiai yra paskirti nominacijoms, ir vieno ar kito mėnesio susirinkimuose visos kuopos turi nominacijas atlikti, surenkant narių balsus su pagalba prisiųstų iš Centro balotų. Tikrai atsilankę į susirinkimą nariai gali balsuoti, ir kas į susirinkimą neatsilanko, tas savo balsą pameta.

Prieš nominacijoms įvykstant kiekviena SLA kuopa turi teisę savo susirinkimuose apkalbėti kandidatų tinkamumą ir turi teisę savo kandidatų išstatyti. Apie tai Baltimorės seimo 1928 metų nutarimas sako sekanai:

"Kuopos turi teisę apkalbėti kandidatų tinkamumą į SLA Pildomąją Tarybą laike jų nominacijos ir rinkimų, su ta vienok sąlyga, kad tokie apkalbėjimai būtų atliekami tik oficialiuose kuopų susirinkimuose ir fraternalės organizacijos nariams priderama nuotaika vedami, ne niekinant ir nešmeižiant SLA veikėjų."

Iš to išeina ir kiekvienos kuopos teisė perstatyti savo numatomus kandidatus ir kitoms kuopoms per savo organą Tėvynę. Be tokios teisės rinkimai nebūtų demokratiški.

Penkiolika metų atgal SLA seimas,

sivienijimui. Brolis Aymonas nebuvo buvęs insurance agentu. Pradėjęs darbą, mažai ką težinojo apie apdraudą. Dabar gi jis jau jaučiasi ekspertu. Taip ir kiekvienas dirbdamas gali to pačio atsiekti ko atsiekė brolis Aymonas.

Siame Pažangos Vajuje mes užrašinsime tikrai naują apdraudą. Tai yra gyvenimo apdrauda sykiu su apdraudos apsauga. Su naujais apdraudos paliudijimais po trijų metų nei vienam nariui nebereikės išsibraukti iš Susivienijimo, pametant visas taupmenas. Iš sutaupyty rezervų, reikale, kiekvienas narys galės pasiskolinti pinigų savo mokesčiams užsimokėti, o išbuvęs nariu ilgėsi laiką turės atsargos, kurią galės suvartoti nelaimingame atsitikime. Siame vajuje visų senųjų skyrių nariai galės keltis į naujuosius skyrius ir gauti savo apdraudai apsaugą.

Prirašinėti naujus narius šiame vajuje bus daug lengviau, nes įstojantiems į naujuosius apdraudos skyrius nebereikės mokėti įstojimo mokesčių. Tikrai į pašalpos ligoje skyrių pasilieka įstojimo mokesčiai kokie buvo. Bet jie yra maži. Įstodamas į Susivienijimą naujas narys turės tik išanksto užsimokėti savo mėnesinės duoklės už tris mėnesius. Ir už daktaro egzaminavimą nei naujam nariui nei kuopai nereikės mokėti. Daktarams bus atlyginta iš Centro. Todel visos kuopos turi tuojaus atsiųsti Pažangos Vajuus vedėjui savo daktarų vardus ir adresus.

Aš neabejoju, kad pusantro šimto organizatorių, kurie dirbo pirmame vajuje, be jokio klausimo stos dirbti ir antrame vajuje. Bet aš labai norėčiau, kad dar koks šimtas naujų organizatorių užsiregistruotų dirbti šiame vajuje ypač iš kuopų, kurios per pereitą vajų neišsijudino.

Visų norinčių pasidarbauti prašau skubiai siųsti man savo pareiškimus, kad stositė dirbti kaip organizatoriai Antrame SLA Pažangos Vajuje.

KL. JURGELIONIS,
Pažangos Vajuus Vedėjas.

pasireiškia. Eiliniai SLA nariai negali "srovinių" reikalų nešti į SLA kuopų darbo sritį, nors jie gali veikliai dalyvauti savo partijų ar "srovių" išpažintyje. Bet dar daugiau yra reikalaujama iš SLA Centro viršininkų. Kaip bepartinės organizacijos dvasios išreikšėjai, jie ne tik negali "srovių" reikalų kišti Susivienijimui, bet ir patys turi visur elgtis kaip bepartiniai žmonės ir vengti savo srovių "išpažinčių". Gal but iki šiol mūsų viršininkai to nedarė, bet tai nereikia, kad jie gerai darė, jeigu būdami Susivienijimo viršininkais, jie nepamėdavo savo partinės arba "srovinės" veiklos. Kiekvienam Susivienijimo viršininkui visame kame ir visur pirmoj vietoj turi stovėti Susivienijimas, jo gerovė, jo fraternalė dvasia, jo dorovės principai, broliškumas, meilė ir mielaširdystė. Viršininkui, kuris tikrai rupinasi Susivienijimu, negali likti nei laiko nei noro rūpintis dar kokios nors partijos reikalais. Iš Susivienijimo viršininko jo "džiabas" reikalauja pilno pasiŕventimo Susivienijimui — su visu protu, su visa širdžia, su visais jausmais, ir Susivienijimui jis turi būti ištikimesnis negu savo žmonai.

Todel ne "srovės" turi rinkti viršininkus Susivienijimui. Susivienijimas nėra parlamentas, kad jo valdyboje visos srovės turėtų būti atstovaujamos. Susivienijimo viršininkai turi būti renkami, nežiūrint į jų sroves, nežiūrint į jų tikėjimus ar partijas, bet žiūrint ant kiek jie yra ar gali būti naudingi Susivienijimui, ant kiek jie yra ar gali būti pasiŕventę dirbti tikrai Susivienijimui, ir ant kiek jie yra gabūs ir tinkami tai vietai, į kurią yra renkami. Mums turi būti visiškai visviena ar žmogus yra žinomas kaip katalikas ar bedievis, socialist-

Susivienijimo Darbininkai

KIEKVIENAM prakiliam Amerikos lietuviui negali būti nieko smagesnio kaip dirbti Susivienijimui Lietuvių Amerikoje.

Tai yra draugingas darbas.

Tai yra darbas, kurs neša matomą naudą kaip pavieniams asmenims taip ir visai lietuviųjai.

Tai yra darbas, kurs vienija, kurs kuria, kurs kelia žmogų ir žmones aukštyn.

Tai yra darbas, kurs ji dirbančiam žmogui duoda linksmybę ir sielos skaistumą.

Dirbti Susivienijimui reiškia dirbti tam, kas yra brangiausia gyvenime.

Kas kelia ir gula su mintim apie Susivienijimo augimą, tas turi geriausią nusiteikimą gyvenimui plėsti ir palinkimą rasti jame kas gražiausia.

Susivienijimas brangina žmonių gyvybę. Susivienijimas siekia lietuvių taimės ir gerovės.

Susivienijimo vienutinis ginklas yra meilė. Kitokių ginklų jis nepripažysta.

Apokalipsas ir SLA

NIEKAS tiek nemeluoja kaip laikraštija laike karo ir kariaujančių valstybių valdžios propagandinis skyrius tikslu sukelti entuziazmą ir simpatijas savo pusėje, kas plačias masės žmonių priveda prie pasiutimo ir lygsvaros praradimo. Žmonės aukojasi; milijonai gyvasčių karo dievui pražudomi. Kokiam tikslui? Nugri kapitalizmui! Kad tu skurdžiau-vargšė dar didesniai skurde atsirastum ir kad badautum.

Apokalipsas (Revelation) — paskutinė knyga Naujojo Testamento. Kas iš jės mieli skaitytojai šių eilučių, skaitė tą paskutinę knygą Naujojo Testamento? Tik artistas piešėjas pajėgė atvaizdinti ant drobės. Ir tas, kuris matė tą paveikslą ir atydziai įsižiūrėjo į jį — iki mirties nepamiršta! Pasižiūrėk ir prisižiūrėk ir tu į tą ant drobės pieštą paveikslą "Apokalipsu" vadinamą. Mano giliausias pageidavimas šiame momente yra tai, kad kiekvienas karo lauko reporteris ir po niai redaktoriai pasidarytų škaplierius su "Apokalipsu" paveikslu ir ant geležinės grandinės užsivėrė užsikabintų sau ant nuogo kaklo arti prie širdies! Geležinė grandinė bružuodama kaklą primintų jiems "Apokalipsą".

Kitas įspudingas paveikslas, tai raudonuodis Amerikos indėnas prijoja krantą statų, bedugnę ir jis, nulenkęs galvą, rankas žemyn nuleidžia sukryžiajęs. Jo ištikimas arklukas,

tas ar tautietis ar komunistas, jeigu tik jis yra padotus, sąžiningas, gabus ir gali atsiduoti Susivienijimui su visa savo širdžia.

Su ta minčia, kad Susivienijimo rinkimai turi būti patio Susivienijimo reikalas nuo pradžios iki galo ir kad Susivienijimo nariams nereikėtų apie kandidatus pakampiais klausinėti, Tėvynės skiltys bus atidarytos visoms SLA kuopoms savo kandidatus perstatyti. Kandidatų perstatymas vienok turi būti be jokių agitacijų. Perstatydama kandidatą, kuopa turi paduoti apie kandidatą tik sekamas žinias ir nieko daugiau:

1. Kandidato vardas ir pavardė, amžius, adresas ir kokiai kuopai kandidatas priklauso.
2. Į kokią vietą skiriamas (prezidento, vice prezidento, sekretoriaus, išdėminko, daktaro kvotėjo, izdo globėjo).
3. Kiek laiko kandidatas yra išbuvęs SLA nariu.
4. Kokią mokyklą ėjęs ar baigęs.
5. Kokios profesijos, kuo pirmiau užsiėmė ir kuo dabar užsiima.
6. Kokias vietas (urėdus) užėmė Susivienijime pirmiau ir kokią užimā dabar ir ką gero yra nuveikęs Susivienijimui ar lietuviųbei.

Kiekvienas kandidatas turi būti atskirai perstatomas be jokio sąryšio su kitais kandidatais. Syki perstatytas Tėvynėje kandidatas negali būti kitos kuopos vardu kitą sykį Tėvynėje paminėtas, kad nebūtų pasikartojimų ir panašumo į agitaciją. Kandidatų perstatymai nurodyto formoj galės būti talpinami Tėvynėje, kaip tik bus gauti, o lapkričio 3 dienos Tėvynės numeryje visi kandidatai galės but paduoti sykiu, jeigu kuopos to norės.

Susivienijimo tikslai yra prakilius ir meilingi, ir taip pat prakilius ir meilingi yra jo budai tikslams pasiekti.

Susivienijimas turi savo ideologiją ir toj ideologijoje nėra iš kitų ideologijų palmtų keršto ar pavydo minčių, bet yra tik tai, kas kitose ideologijose ar tikėjimuose yra žmoniškiausia ir prakiliausia.

Tam, kurs dirba atsidėjęs Susivienijimui, su laiku atsидaro akys, ir jis pamato saulę, kuri visiems šviečia, visus šildo ir visais globojasi. Tai yra žmoniškumo saulė.

Buti įsitikinusi Susivienijimo darbininku reiškia buti idealistu, kurs neturi pagiežos, pavydo ir neapykantos, ir savimi ir savo darbais deda pagrindą laimingesniai žmonių sugyvenimui šioj žemėj. Įsitikinęs Susivienijimo darbininkas neturi pasididžiavimo, kad tik jam saulė šviečia, bet savo širdies šiluma šildo kitus, ir taip padeda šešeliams iš mūsų gyvenimo nykti.

Bukime visi Susivienijimo darbininkais.

Rašo

DR. A. L. GRAICUNAS

pirmagalio kojas istempęs priešakin, toliau nei žingsnio — sustoja ir žiuri į bedugnę kranto!

Tie du paveikslai mus mokina: "Apokalypses" išvengti reikia žmonėms, kurie randasi ant šio žemės rutulio, prisiauklėti ir tapti tobulais, tada tik išvengsime pasikartojimo: "Apocalypse!" Bet paskutinis indėnas ant arklio prijojęs bedugnės krantą, tai tauta, kuri turėjo susitvėrus savotišką kultūrą, bet, neįstengus suprasti ir įkainuoti civilizacijos padarų kitų tautų, žuvo!

Klausimas dabar stovi prieš mūsų akis, ar lietuvių tautos nariai turės žuti, ar amžinai ir nemirtingai gyvuoti?

Lietuvių tautos nariai gyvuos amžinai ir tauta taps nemirtinga tik tada, jei jie kruvoje broliškai, sutartinai tarp savęs sugyvens!

SLA to broliškumo mus mokina ir sumanus, talentingas mūsų organo Tėvynės redaktorius Adv. Kl. Jurgelionis veda prie to. Jis skina kelią, stato gaires, kad lietuvių tautos nariai neklaidžiotų, o eitų nurodytu keliu prie gėrbuvio, prie palaimos, prie nemirtingumo!

Tad broliai ir sesės — ateikim jam taklėn ir verbuokim naujus narius į savo SLA, kurį auklėjam jau suvirš 50 metų. Iki seimo dar beveik tieki metai, tad padvigubinkim savo organizaciją naujais, energingais, darbščiais nariais.

Darban visi eikim su pakeltu upu, verbuodami naujus narius, nes sau dirbam!

Mus Gydo Daktarai, Bet Tik Mes Patys Galime Apsisaugoti Ligu

Širdies liga seniau ir dabar

SVEIKATA

SVEIKATA yra vienas iš svarbiausių ir gyvau-sių viešųjų klausimų. Tai yra klausimas, kuris atkreipia dėmesį kiekvieno protaujančio žmogaus, kuris verstinai verčia pagalvoti, kaip išvengus ligų ir kaip geriau apsaugojus sveikatą, kad pailginus gyvenimą. Prie abelono sveikatos užlaikymo dabar daug dėmesio kreipiamas į širdies ligą ir jos persėjimą. Tai yra svarbus susidomėjimas ir kartu akstinas medicinos mokslui, nes širdies liga šiandien viršija sąrašą įvairių ligų ir mirties priežasčių. Moderniškas medicinos mokslas skelbia, kad širdies liga yra išvengiama. Kad geriau įvertinus progresą padarytą širdies ligos srity, mes palyginame dabartines pažiūras su tomis, kurios buvo seniau širdies linkui.

SENOS IDEJOS

Senas idėjos širdies ligoje šiandien jau nebetinka. Senos teorijos, seni tyrimo būdai, seni vaistai paliko tik medicinos istorijos užrašais. Aiškesniam supratimui imkime pavyzdį iš gyvenimo, kuris labai dažnai pasikartoja tai šeimynoje, tai draugijoje.

Daugelis gerai atsimena silpnutės, sumenkusios senutės nuotikį. Ji didžiausiomis pastangomis rengėsi kelias dienas išanksto susitikti ir pavaišinti savo mylimus svečius. Ir sulaukus juos, didelio džiaugsmo momente, apalpo širdies supuolimu. Jos linksmiausia valanda pavirto į tragediją. Džiaugsmo momentas pasikeitė į žiaurią kovą už gyvybę. Pašauktas gydytojas pamėgino apalpusios senutės pulsą, pridėjęs ausį paklausė plakimo, palingavo galvą su giliu pasigailėjimu ir rimtai pareiškė: „Širdies liga!“ Tokiame atsitikime gydymas būdavo štai kokis: kraujo nuleidimas, bonkutė po bonkutės jursvogunio, saldmedžio miltelių ir keliolika savačių priežiūros. Tai buvo simpatijos gydymas, o ne pažinimas širdies ligos simptomų.

Bet senutės sveikatą stovėjo ant labai slidaus pagrindo. Ji nelabai norėdavo kelti koją iš namų, bijodama širdies antpuolio. Nebuvo galimybės nei patarti jai, ką ji galėtų daryti saugiai ir ką nedaryti. Ir taip ji nieko nedarė. Ji žinojo, kad ji turi baisią, kaimynų apšauktą, širdies ligą. Ją supratimu širdies liga buvo viena iš žiauriausių, nuo kurios nebuvo jokios galimybės apsisaugoti, nei jos išvengti. Ligonė buvo pilna baimės, nes viskas buvo paremta tik speliomis. Viena ką ji žinojo, tai ligos pasekmės, kad ji turės mirti.

Galų gale priversta gyventi kambary, vėliau ant ligos patalo, pabalus, išblyskus, nuvargus ji vis dar tikėjosi pasveikti, dar ilgai gyventi ir daug nuveikti. Bet senutės širdies spaudimas pasikartojo vis dažniau ir dažniau. Jos nerviškumas, kurį ji turėjo per metų metus, žymiai pablogėjo. Jos raumatinizmas sulenkė ją dar labiau. Pagaliau senutės gyvenimas užsibaigė.

— Kiek bėdų ji turėjo, — kaimynai kalbėjosi jos šermyse, — bet vienok dagveno iki gilios senatvės, pakol ta staigi širdies liga ją pabaigė.

Senas, ištikimas „gydytojas“, apleidamas senutės butą, rusčiai palingavo galva ir teisinamas savo žinojimą pasiguodė:

„Kartą širdies ligonis, visuomet širdies ligonis. Visai mažai arba nieko negalima tokiame pagelbėti“.

Suprantama, ne senutės tai buvo kaltė, nes ji apsirupino save geriausiu medicinos talentu jos laikais. Tų laikų raštai apie sveikatą, kuriuos ji nemokėjo skaityti, aprašė daugiau ligų gydymą, o ne jų priežastis ir išvengimą. Nebuvo tai nei gydytojo nusikaltimas. Tikrumoje jis nebuvo gydytojas šių dienų supratimu.

Kasgi anais laikais manė tyrinėti žmogų — dantis, tonsilus, tulžį, apendiksą ir kitus organus, — kad suradus paslėptą bakterijų vietą, arba patirti netvarkingą maisto metabolizaciją, kuri sutrikina normalią širdies funkciją.

GYDYTOJŲ NUOMONĖ SENIAU

Senų gydytojų negalima už tai kaltinti, kad jie turėjo fatalistišką pažvalgą į širdies ligas. Jie atlanke ligonį tik tada, kada širdies liga jau nebuvo galima atitaisyti, kada širdis jau buvo „nuprogresavus“ taip toli ir invalidizmas nebeišvengiamas. Tuo laikiniais medikai neturėjo progos studijuoti nei priežastis, nei širdies ligų pradžios. Jų papročiai, jų metodai ligos pažinimui rėmėsi širdies nusilpėjimu ir netekimu energijos varyti darbą pirmyn. Jie žinojo, pagal Harvei kraujo cirkuliacijos išdėstymą, kad širdis yra organiška pompa ir kad iš tos pumpos įėjai mažėjant reiskia širdies ligą. Jie turėjo supratimą, kad širdies liga tai yra plėšikas besislapstą žmogaus kuno tamsoje vietoje, kuris tyko užpulti ir parbolkšti nekaltą praeivį. Neuostabu todėl, kad širdies sutrikimas, ar tai būdavo fiziologiškas ar organiškas, sukelėdavo baimės lyginai kaip ligoniui taip ir gydytojui. Niekas nežinojo kokia ligos priežastis būdavo, kaip ilgai liga užsitęs ir kokios pasekmės galės būti. Vos apie šimtas metų atgal Covisart, Latham ir kiti numaty-

dami reikalą ir suprasdami pagrindinę svarbą pradėjo nuodugnai tyrinėti širdies ligas.

Mokslui progresuojant pirmyn ir medicinos žinojimui tobulėjant, tapo pastebėta, kad kitos ligos prisilaikydavo tam tikrų taisyklių. Plaučių uždegimą, pavyzdžiui, būdavo galima pažinti iš pat ligos pradžios, nes ji visuomet prasidėdavo su šaltčiu, šlurpuliais, skaudėjimu krutinėje, kosuliu, tęsdavosi paskirtą laiką ir baigdavosi staigiai su karščio puolimu. Toliau, plaučių uždegimas nepasikartodavo, jeigu ligonis prisilaikydavo nurodytų taisyklių. Ne taip būdavo su širdies liga. Ji nesėkė jokių taisyklių, nepisilaikė jokių įstatymų, nepildė jokių konvencionališkų papročių. Tai buvo liga išmesta iš taisyklių sąrašo, kaip piktadarys kersijęs žmogaus sveikatai ir gydytojo garbei.

MOKSLUI PROGRESUOJANT

Medicinos mokslui tobulėjant, atėjo dienos moderniški ligoninių ir laboratorijų, kur liga ir jos priežastys tapo nuodugnai išaiškinta. Vienas patyrimas vedė prie kito. Gydytojai pradėjo klasifikuoti patyrimus gautus vienoje ligoje prie kitos, daryti palyginimus vienos ligos su kita, rašyti apie įvairias ligas laikraščiuose, knygose. Tokiu būdu ligos eiga pradėjo aiškėti ir nebegalėjo gydytojo lengvai suklaidinti. Laboratorijoje jis gavo mikroskopiskus įrodymus, kurie buvo ir yra jam kelrodys į ligos nustatymą ir gydymą. Roentgenologijos arba X-ray spindulių peršvietimo tobulėjimas papildė laboratorijos tyrimus. Širdies veikimo pažinimui, kaip sveikos taip ir liguistos, tapo išrasti ir pritaikyti speciališki įrankiai, tam tikros mašinos. Moderniškas elektrokardiografija tapo nebeišvengiamas prietaisas širdies funkcijos tyrimui.

Laikui bėgant atsirado naujų idėjų. Gydytojai patyrė, kad širdis gali būti sužalota nuo ligos esančios kitose kuno dalyse, nežiurint kaip toli nuo jos tai būtų. Širdies liga todėl gali turėti įvairių priežasčių apart „nerviškumo“, džiūvos, sifilio (medicinos mokslo žili ožiai) ir kitų. Į šitas ligas kasdien nebežiurima, kaipo į širdies ligos priežastis, nes didelės nušimtis širdies ligoniu nėra tokių ligų turėję.

Intensivus širdies ligų tyrimas, kaip matome, turėjo savo pradžia. Tas, žinoma, reikalavo daug laiko, daug pastangų, daug kantrybės, kad pagaliau įrodžius vertę ir musų pačiam ligoniui. Tokiu tai būdu širdies ligos mokslas progresavo. Šiandien jau nauja gadyne. Dabar žmogus, pajutęs širdies netvarką, pats kreipiasi pas gydytoją, kad perspėjus jos padėtį.

„Netaip lengvai pasitiko naujus mokslo davinis senesnio įpročio gydytojui. Pirmoji vietoj, jiems buvo naujas ir nesuprantamas dalykas, antrąjį — negalėjo su mokslo progresu žengti pirmyn ir nenorėjo palikti užpakaly. Sir James Mackenzie aiškina, kad apie 1890 metus, kuomet jis persitikrinęs pradėjo aiškinti nenormališką širdies veikimą — iš pradžių tik tai puslį, niekas nenorėjęs su juo sutikti. Betgi jis tęsė darbą, nepaisydamas daromų jam pastabų. Jo patyrimai širdies netvarkingumų, jo dėstymai širdies nedateklų, jo darbo pastangos davė pagrindą musų dienų gydytojui tirti, sekti ir saugoti širdies sveikatą. Mackenzie skynė kelią „per aspera ad astra“ žmonijos labui. Jo vardas už tai tapo įrašytas ir tarp garbės vyrų, kaipo pirmaeilio širdies mokslininko.

NETIKETI PATYRIMAI

Veik kiekvienas žmogus laukia geros progos, bet kada ta proga pasibeldžia į duris, tai jis jos paprastai neįsileidžia. Medicinos mokslui tokia proga pasitaikė visai netikėtai ir davė gerų, naujų patyrimų širdies srity. Šita proga tai buvo Didysis Karas, 1914–1918 metais. Pirmu kartu istorijai tokia didelė minia vyrų buvo sumobilizuota į armiją. Visi kariai turėjo pereiti medikališką sveikatos tyrimą ir pertyrimą. Dar geresnė proga pasitaikė tamė, kad kariai buvo po militarišką discipliną nuodugnai studijuojami. Karys negali priešintis, kaip kad civilis. Armijoje žmogus taip daro, kaip jam yra įsakyta. Tokiu būdu visų šalių gydytojai vedė intensivišką širdies ligų tyrimą.

Tokis širdies tyrimas įrodė, kad daugis pirmiausiai pašauktų vyrų buvo rasta netinkamais į rekrutus dėl širdies sutrikimo. Kada tapo prašalintos slapty infekcijų priežastys, kurios gimdė širdies ligą, širdis pagerėjo arba visai pasveiko. Tapo patirta, kad ypač persidirbimas ir bloga mityba yra didelės priežastys širdies sutrikimui. Buvo tēmyta ir įrodyta rekordais ir aktualiais atsitikimais, kad rupestis ir susijaudinimas sutrikina širdies funkciją. Taipgi tapo įrodyta, kad netinkami tarnybai vyrai pilnai pasveiko, palinusius juos iš armijos. Daug kas buvo vadinama širdies liga pirmiau, dabar paaiškėjo, kad tai nebuvo širdies liga.

Turėti širdies sutrikimą armijoje ir tapti sveiku pasiluosavus iš jos, žinoma, nekokia tėra garbė tokiame kareivui. Bet įrodymas palieka įrodymų, kad širdis sukelia protestą prieš ją uždėtas nepakankiamas gyvenimo sąlygas. Tokis širdies sujudinimas tai buvo aiškus jos protestas, reikalaujantis gražinti jai civilis gyvenimo teises, gyvenimo įpročius, kuriuos ji paveldėjo pagal gamtos nurodytas taisykles.

ŠIRDIES LIGŲ PERSPEJIMAS

Naujos pažiuos pergalėjo senas širdies ligas. Kol kas nekurie tyrimai dar nėra galutiniai išspręsti, betgi jau įrodyta, kad širdies ligos yra išvengiamos ir daugely atsitikimų pasveiksta. Šiandien yra dėdamos pastangos, kad širdies ligoniams būtų suteikta pagelba lyginai, kaip kad yra daroma su džiūvos ligoniais. Tai yra mokyti žmones, kad jie patys pažintų širdies sutrikimo simptomus, kad jie patys suprastų širdies protestą, kad jie mokėtų jį saugoti, reikale įieškotų jai greitos pagelbos. Kiekvienas žmogus, jausdamas netvarkų širdies veikimą, turėtų tuojau kreiptis pas gydytoją. Tegul jis išitaria tas priežastis, kurios jaudina širdį, ir pagelbsti jas pašalinti. Ankstybas susirupinimas pagerins širdies stovį ir apsaugos ją nuo aukščiausių minėtos senutės likimo.

Raupsutiejai

Rašo

AREJAS VITKAUSKAS

ISTRAUKOS IS BAIOSIOS KRONIKOS

„Užmirsk visas viltis, kuris čia įeini...“ Dantės „Pragaras“.

IŠ MOLOKAI salos Havajuose (dabar po Sovietų Sąjungos Valstijų vėliava) parvežtos į tėvynę liekanos tėvo Damieno, mirusio kankinio mirtimi — raupsais... Tėvas Damienas ten buvo atsidavęs globoti raupsuotuosius...

„Kai Damienas atvykdavo su reikalais į Honolulu miestą, jis neišbudavo ten ilgiau kaip per dieną ir vaikščiodavo viduriu gatvės, nuolat šaukdamas „Nešvarus! Nešvarus!“, kad niekas nepriartintų ir neapsikrėtų... O paprastai labai sunku priversti ir sergančius atskirti nuo kitų į raupsuotųjų kolonijų... Yra buvę nusiūdymų: geriau netekti gyvybės, negu ten patekti... Beveik visuose atsitikimuose ligoniai savo ligą slepia iki paskutiniųsios...“

„Damienas apsikrėtė po to, kai tarpe raupsuotųjų praleido tryliką metų...Brolis Duttonas iš Viskonsino valstijos, Suv. Valst., metų eilę dirbęs su Damieniu, nesisaugojo apkrėtimo. Jis laikė Damieną šventu ir nusivylė, kad daktaras, apžiūrėjęs atsiradusį riešą skaudulį, pareiškė, jog tai ne raupsai...“

„Amerikietė, Maui salos plantatoriaus duktė, Karolina Hartwell, labai veikli visuomenė, muzikė, bažnyčios veikėja ir meno globėja, buvo atskirta į raupsuotųjų koloniją... Nepraėjo nė mėnuo, kai ji... susirado lentą ir, kito raupsuolio padedama, tvirtai prie jos prisirišo ir jurai papludus po atoslugio išbėgo, kad ją bangos sudaužytų į aštrias uolas... Ji pareiškė, kad geriau mirti, negu gyventi su bauriais, atpikriais raupsuoliais... Baisus raupsai užpuolė ją ir apėmė taip greitai, kad jos draugai nespėjo jos atskirti, kad išgelbėjus nuo raupsuotųjų kolonijos... Pirmiausia, ėmė traukti ir kruvų rankų raumenis ir ėmė atsirasti baltos dėmės ant rankų ir ant veido — kas neklaidingai rodo raupsus... Buvo stengtasi ligą nusišlepti, ir jos tėvas pasiruošė išsiųsti ją į Japonų Imperatoriškąją ligoninę Kobėje, bet Havajų valdžia, nežiurėdama protestų ir neimdama didelių pinigų, neleido jos išvežti iš salų...“

Tokia baisi yra kronika iš Molokai salos Kalau-papa raupsuotųjų kolonijos... Raupsuotųjų koloniją ten nuo likusios salos dalies saugoja 4000 pėdų aukštumo stati gamtiška siena, o iš juos — aštrios uolos... „Ten lankėsi ir viską matė ir Robertas Lui Stevensonas. Jis ten girdėjo, kad Damienas buvo „nešvarus, fanatiškas, neteisingas, kvailas, suktas,“ bet labai kilnus, širdingas ir linksmas“... „Žmogus su visų žmonių baurumu ir niekingumu, bet šventasis ir tuo labiau didvyris“...

„Seniau buvo abejojama, kad raupsais apsikrečiama... Budas, kuriuo buvo įsitikinta, buvo netaip jau malonus apie jį atsiminti, bet jis daug padėjo medicinos mokslui... Baltas žmogus, jurininkas, kuris girtame ginče Honolulu mieste užmušė kitą žmogų, buvo nuteistas mirti. Jam buvo pažadėta laisvė, jeigu jis daktarams leis įleisti į kuną raupsų bakterijų — žinoma, patikrinus, kad jis nebutų jau apsikrėtęs... Nuteistasis nepripažino... Jis buvo paimtas į koloniją ir ten atskirtas nuo kitų ir jam įleista į kuną raupsų... Jis po šešių savaičių mirė... Tas klausimą išrišo visam laikui...“

„Havajuose nereikia persikyrimo, jeigu vyras arba žmona serga raupsais. Kai vyras ar žmona yra išsiųstas į Molokai salą, jam arba jai leidžiama vėl vesti, be bylos teisme; tas liečia vyrą arba žmoną, kurie nėra apsikrėtę. Kunigai atlieka ceremonijas raupsuotųjų kolonijoje kaip ir bent kurioje kitoje vietoje ir, keista, daugiau vaikų gimsta, pagal gyventojų nuosimtį, negu bent kurioje kitoje žemės vietoje. Dar keisčiau, kad nė vienas iš 500 tų vaikų negimsta raupsuotais...“

„Raupsais apsikrečiama per nosį ir burną. Raupsuotų tėvų vaikas, atimtas nuo motinos tuojau po užgimimo, raupsais neserga. Kudikį net gali motina penėti, jeigu jos krūtys, rankos ir visos kuno dalys, prie kurių kudikio nosis ar burna prisiliestų, bus gerai dezinfekuotos...“

„Raupsuolis neprakaituoja. Oda džiusta, sutrukinėja. Raupsuolių kraujas palaiptui taip sumenksta ir praskysta, kad nebeteikia gyvybei įiegi, ir atei-

na mirtis. Kai pasenęs kraujas menksta, nosies gleivės ir burnos seilės nuolat daugėja... Ima nykėti nykti ir irti pirštai, raumenys, nosis, ausys...“

Raupsų yra dvejopų. Vieni užpuola odą, kiti nervus. Nervų raupsai pasėkomis panašūs į paralyzių, ir jeigu aukos neužmuša, tai padaro ją visiskai bejėgę... Odos raupsai yra bjauriausi... Raupsais apsikrėtusis miršta po septynerių metų...“

„Vienu tarpu viduramžiuose ta baisi liga siautė visoje Europoje, panašiai jeigu ne daugiau, kaip ji prieš tai buvo žinoma Azijos tautų tarpe ir Afrikos žemynė. Gryžtantieji iš kryžiaus karo dalyviai, parnešę raupsus iš šventosios Žemės, ir šešto ir penkiolikto šimtmečių tarpe jų siautimas Europoje pasidarė baisiai didelis. Raupsai apėmė visas šalis ir valdžios neįstengė baisesiai ligai užkirsti kelio... Iš karto buvo imtasi seno būdo — išmetimo iš sveikųjų tarpo — bet vėliau buvo įsteigta ligoninių arba prieglaudų. Yra žinių, kad raupsų siautimas Europoje trylikame ir keturioliktame šimtmečiuose buvo toks baisus, kad tos ligoninės „tikra žodžio prasme apklojo žemyno veidą“, nes jų buvo tukstančiai kiekvienoje šalyje... Kiekvienas svarbesnis miestas turėjo vieną arba daugiau jų savo apilinkėje... Siautimas matomai buvo ypač baises Francijoje, kur netik miestai ir miesteliai turėjo ligonines, bet buvo priversti jas įsteigti net bažnytkaimiai ir kiek turėdama apgyventos krašto vietos... Švento Lozoriaus ordenas, savo vardą pasiėmęs nuo raupsuotųjų patrono elgetos Lozoriaus, buvo įkurtas jau 72 metais, o dvylikame šimtmetyje to ordeno kariškas skyrius kryžiaus karo dalyvių buvo įsteigtas Jeruzalėje — su pareiga rūpintis šventosios Žemės raupsuotaisiais ir jų prieglaudomis. Šventojo Lozoriaus ligoninių laikytojai ritieriai, saracėnų iš Palestinos išvaryti, apsistojo Francijoje ir įsteigė pagarsėjusią ligoninę arba „lozoriaus namus“ tuojau už Paryžiaus vartų. Vėliau, keliems popiežiams globojant, jie įsikūrė Sicilijoje ir žemutinėje Italijoje. Bet nykstant ligai, kuri pradėjo silpnėti apie keturioliktą šimtmečio vidurį, ordenas iš labdarybės pobūdžio palaipsniui keitėsi ir šešiolikto šimtmečio pачioje pradžioje įvairios draugijos susiliejusios su ordenu sudarė tikičinį Lozorininkų Ordeną, kuris daugiau kaip šimtmetį gerai gyvavo, o paskui palaipsniui sumenko. Tuo laikotarpiu ordenas įsikūrė Sovietnyose Valstijose, bet jis labai nusilpo abejuose žemynuose...“

„Paprastai raupsuotųjų ligoninės buvo palaikomos atsitiktina labdarybe, atskirtose vietose, kur nepasiekia organizuota pagelba. Ligonijų padėtis buvo nepaprastai sunki. Net geriausiai atvėję raupsuotais buvo išskiriamas nuo visų ir paliekamas tokių pat tarpe. Jis buvo pasaulio atstumtas, įstatymų ir moralės dėsnių laikomas mirusiu.

Civilizacijai ir medicinai pažengus, pagerėjus neturtelių gyvenimui, raupsai išnyko, nors nevisai... Nors nebėra raupsų epidemijų, bet iš seniau ligos vaizdų sukeltoji baimė pasilieka ir net musų dienose raupsuotasis reiskia asmenį, netinkamą žmonių draugijoje...“

Žydai atsinešė raupsus į Palestiną iš Egipto, ir Mozės įstatymų griežtumas rodo, kaip turėjo būti baises jų siautimas ir kokia didelė jų kvėpiama baimė. Žydai raupsus laikė Dievo siųsta liga baudžiant už nuodėmes, nes nėra būdo jų išgydyti. Todėl žydai reikalavo, kad įtariamais apskrėtimu raupsais pasirodytų kunigui, ir jeigu šis manydavo, jog tai raupsai, tai nelaimingas būdavo paskelbiamas nešvari ir tuojau išskiriamas iš kitų žmonių tarpo. Už miestų vartų ir atskirtose vietose buvo įsteigtos raupsuotųjų sodybos, kurių rytuose tebesama, kur atstumtieji baises savo menką gyvenimą, gyvendami iš savo pačių darbo ir iš labdarybės. Ligoninių raupsuotus gydyti ar apsaugoti matomai senovės tautos nežinojo, nors liga savo įvairiuose pavidaluose ten siekia priešistorinius laikus...“

„...Raupsutiejai Norvegijoje, Švedijoje, Spichen-gene, Sibire, Sovietnyose Valstijose...“

„Sovienytų Valstijų kareiviai iš Filipinų, kur daug raupsuotųjų, galį ligą parvežti...“

„Havajus raupsai siekia iš Filipinų salų, kur išsvų raupsuotųjų esama visur. Jie elgetauja bažnyčių prieduriuose, ir galimas dalykas, kad jų yra visokiuose darbuose, net prie maisto... Sakoma, kad 30,000 raupsuotųjų yra Visajų salose, o visoje šalyje bus virš 50,000... Ispanai į užkirtimą ligai kelio mažai tekreipė dėmesio... Jie ten teturėjo dvi raupsuotųjų ligonines...“

„Sakoma, kad daugiau kaip milijonas raupsuotųjų yra Indijoje, Kinijoje ir Japonijoje, ir iš to skaičiaus pusė milijono priskiriama Industanui... Kinijos pietų miestuose raupsutiejai maišosi su visais, daugelyje upių jie iš laivelių prašinėja išmaldos, atkišdami ant ilgų pagalių maišus prie kiekvieno praplaukiančio laivo... Jie pastoja kelią laidotuvių eisenoms ir išreikalauja mokesčius, grąšindami prisiartinti ir liesti... 500 ligonijų prieglaudoje Kantone abi lytys gyvena drauge, veda, turi vaikus...“

„...Daugelis gražių moterų Filipinų salyne yra raupsuolės. Jos — laimingos, lengvabudės, gyvos... Jos žino, kas jų laukia, jų ligą sužinojus, todėl raupsus slepia... Rankos paspaudimas, rūbų palietimas arba pabučiavimas — o pabučiavimas ten yra tautinis paprotys — gali nuodus perduoti...“

Susivienijimo Reikalai ir Veikla

Antras Pažangos Vajus artinasi

Antras Pažangos Vajus – antras žingsnis pirmyn

SLA distriktai, apskriviai, kuopos ir visi nariai turėtų būti pilnai prisirengę garbingai pradėti Antrojo Pažangos Vajaus darbą, kad galėtume prirašyti kelis tūkstančius narių prie SLA.

Siam svarbiam darbe daug galėtų padėti apskriviai, skirdami dovanas organizatoriams, didesnes už didesnę skaičių narių prirašymą, o mažesnes mažiau prirašiusiems.

Antras Mass. valst. apskritis per pėčius 2 metus skyrė toms premijoms po \$50.00. Gal Antram Pažangos Vajui galės paskirti vieną šimtą, kad paskatintų savuosius organizatorius prie smarkesnių lenktynių. Pirašyme narių prie SLA kuopos taip pat turėtų skirti kokias nors dovanas savo kuopų organizatoriams. Didesnės kuopos privalėtų turėti nors po 2 organizatorius, kurie pasitarę gal daugiau narių prirašytų. Broliai ir sesės, SLA nariai – gerbkim mūsų SLA ir anuos pirmtakus Paukščius ir kitus pirmųjų eilių narius. Sekime mes jų pėdomis.

Dar sustiprinę energiją su tais kilniais nariais, padirbėkime, kad ši organizacija padaugėtų iki 50,000 narių. Dėja, ne visų širdys tos broliškos meilės apimtos. Yra dar tokių, kurie stengiasi pakenkti bent kokiems geriams ir prakilniams darbams labui S. L. A. Keršto meilės pasekėjai – klystat jų patys, o protaujančios minios jų nesuklaidsint, nes tai miniai yra daug tokių veikėjų, kurie mažai rašo ir mažai kalba, bet daug protauja, skaitydami jų nešvarią, brošūrinę literatūrą. Protaujantį narių pasako kolis paukštis tokiomis ir plunksnomis puošiasi.

Antras Pažangos Vajus lai sukuria meilę mūsų širdyse, lai suteikia mumyse tokią galią, kad nei vienas mūsų jau nebus nelikęs narių kokių ten žydiškų Insurance Kompanijų, o but prikalbinti ir prirašyti prie aukštai gerbiamos SLA organizacijos.

K. P. Šimkonis,
Distr. 6 gen. organiz.

Nepavydėkim viens kitam, bet dirbkim darbą

Mes esame nariai S. L. A. broliškos organizacijos. Tai ir gyvenime kaip broliai. Kerštas, pavydas, niekinimas vieni kitų, apkalbėjimas nario ir matymas nario tik blogų pusių – turi būti iš mūsų tarpo išgyvendintas.

Jei mes iki šiol neprasiaklėjome, tai turime dėti visas žmogaus jėgas, kad prasiaklėjus. Kitaip, mes visi susinaikinsime ir, pražusime.

Tai kas, kad mano brolis ar sesė netaip mano, kaip aš norėčiau kad manytų. Kiekvienoje grupėje žmonių įsiskverbiam ir napageidautinas asmuo, kuris tik žiuri savo kromelio. Bet koki žmogus gali padaryti blogo tau ar man, jei tu ir aš nesiduosim suvedžioti ar prigundyti? Bet, jei jis pamatuotai, apčiuopiamai įrodo kokį netikslumą ar klaidą daromą, tai mes neprivalome ant jo pykti, o tik netikslumą ar klaidą pataisyti. Tai už ką čia ergeliotis, pykti? Ar už tai, kad brolis ar sesuo pamatė mane negerai darant ir persergėjo?

Mama užsiūposio, su kumute užsišnekojo ir 3–4 metų vaikas paleidęs mamos kvartuką nubėgo į pelkę ir įpuolė. Tu jį iš pelkės ištraukei ir prie mamos priveidei. Mama pyksta iš gėdos, kad ji užsiūposio. Kudiškis pyksta, kad jį ištraukė iš pelkės, nes jis ten tiek "fonijų" turėjo. Jei pyksta – tegul sau pyksta abudu: mama ir kudiškis. Tu gerą, pagirtiną darbą atlikai ir nuėjai savais keliais. Mama gi su savo brangiausiu ir mylimiausiu kudiškiu susipėsė, susibarė. Na, tai kas gi kaltas?

Taip lyginai ir su mūsų Pildomąja Taryba atsitinka, su mūsų broliškos organizacijos vadais. Susiginčio, užsišnekojo ir broliai eliniai nariai nesuprasdami reikalo irgi tarp savęs, kaip tie maži vaikai, rodo vieni kitiems spygas ir ležuvius. Nėra kam sudrausti, sugėdyti, sustabdyti. Ir štai tau broliai sataika...

Tie visi nesupratimai reikia išgyvendinti iš mūsų tarpo. Ir man rodosi, kad mūsų gerb. redaktorius, adv. Kl. Jurgelionis, tą nelengvą, bet cidelei garbingą darbą atliks.

Tik mes visi nariai privalome atiteiti jam į talką. Ypač mūsų gerb. Pild. Taryba turėtų kooperuoti, kad busiantis seimas būtų kaip tikros broliškos organizacijos seimas.

Tad pasistengkime ta kryptimi iš gilumos širdies pasidaruoti ir įgyvendinkime tikrai broliškos organizacijos principus. Tada bus visiems nariams palaima!

Dr. A. L. Graičūnas.

Chicago, Ill.

IS SLA 134 moterų kuopos padangės

Turbūt nė viena SLA Chicagoje kuopa neapima taip plačiai kolonijų savo nariais, kaip aukščiau minėtoji, nes jos narės siekia netik visos Chicago ir jos tolimų priemiesčių kolonijas, bet net Phoenix, Arizona, gyvenančią jau 10 metų p. A. Barvitz, kuri šiai kuopai priklauso. Gerb. J. A. Barvitz pėčius liepos mėnesį lankėsi Chicagoje ir kuopos susirinkime, kuriame buvo maloniai sutikta ir sveitintai vaišinama. Berwyn, Ill., su gerb. Dr. Matilda White (šiai kuopai priklausančia virš 15 metų) irgi teikia mums didelę garbės. Cicero su p. P. Juškine ir kitomis, Roseland su p. K. Škutiene ir kitomis. Dabar Pažangos Vajuje prie mūsų kolonijų prisidėjo gerb. p. E. Millerienė su garsiuoju Evanstonu ir labai tolima Northside su p. Ona Mažeikine. Tad kuopa džiaugiasi savo narėmis taip plačiai kolonijas užkariavus.

Kadangi mūsų kuopos organizatorių K. Mankienės ir K. Katkevičienės raportai, rodanti, kad laike Pažangos Vajaus kuopon prirašyta 20 narių ir 7 kitoms kuopoms, buvo užgirta, tai pagal kuopos senus papročius ir Centro patarimą nutarta rengti naujų narių priėmimui bankietą su gražiomis ceremonijomis sekmdienį, spalio 22 dieną, 1939 m., grožioje "Syrena" svet., 4270-72 Archer Ave. Bus skania vakarienė, gražus programos ir šokiai. Vakarienės pradžia 6 val. Įžanga 1 dol. Šokių pradžia 8 val. Tik šokiams įžanga 25c. Visi SLA nariai-ės

"Miss Susivienijimas"

ELENA KRIAUCIULYTĖ,

kuri tapo išrinkta gražuole "Miss Susivienijimas" SLA antro apskrivo išvažiavime, liepos 30 dieną, Lake Chauncey Park, Westboro, Mass. Gražuolei įteikta taurė, kurią padovanojo SLA prezidentas advokatas F. J. Bagočius.

ir nenariai maloniai esate kviečiami iš anksto rengtis į šį gražų vakarą, kuriame galėsite gražiai pasilinksinti. Kitų prašome tą vakarą parengimų nedaryti, kad galėtume maloniai, draugiškai vieni kitų parengimuose svečiuotis.

Korespondentė.

Chicago, Ill.

Sesuo Genovaitė Zelnis mokina SLA 260 kuopos narius dainuoti

Kai kas gal netikės, kai kas gal pamanyt, kad tai yra juokas. Bet aš jums pasakysiu, kad tai yra tikra realybė ir kad SLA 260 kuopos visi nariai mokinais dainuoti.

Štai jums faktai ir įrodymai, kad tas visas yra tikrovė. Rugpj. 3 d. kuopos mėnesinio susirinkimo tapo padarytas sumanymas, kad po kuopos susirinkimui nariai mokyti padainuoti lietuvių laudies dainų. Sumanymas rado linksmo ir šilto pritrimo. Sesuo Genovaitė Zelnis sutiko narius pamokyti. Už tokį panelės Genovaitės Zelnis pasižadėjimą patarnauti kuopos nariams, kuopos susirinkimas pareiškė Genovaitę didelę padėką ir tuojau nutarė pradėti mokyti dainuoti. Mūsų muzikos mokytoja Genovaitė sėdo tuojau prie piano, nariai aplinkui ją ir skamba dainužė iš SLA 260 kuopos narių krutinių. O pirmiausia suskambėjo: "Ant kalno karklai siubavo". Iškart buvo lik ir ne drąsu, nekuri nariai manė, kad jau jie nebegali dainuoti. Bet kuomet panelė Genovaitė suskambino pianą, kuomet savo muzikalią sielą, savo gražiu balseliu ir rankos dirigavimu atsikreipė į narius, tai į kelias minutes jau visi susirinkimo dalyviai stengėsi savo balsais sudaryti geresnį dainavimą ir gražesnę harmoniją.

Sekandame susirinkime, kuris įvyks spalio 1 d., 2 val. po pietų, manoma daugiau pasimokyti dainų. Todel kiekvienas kuopos narys ateikite į susirinkimą ir stokite į nuosavą kuopos chorą dainuoti, kad ir šią gražią dainužėlę: "Sėriau žirgelį per nedelėlę, kad sulaukčiau subatėlės, savo berą žirgelį pamustravočiau". Reikia priminti, kad spalio 15 d., sekmadienį po pietų, įvyks mūsų kuopos rengiamas vakarėlis Marquette svetainėje. Tame vakarėly mes

turėsime gražų dainų ir muzikos programą. Mes pagerbsim Pirmo Pažangos Vajaus naujus narius ir visi kuopos nariai jiems ir visai atvykusiai publikai padainuosime gražių ir linksmų dainelių, kurias mes vienok privalome gerai išmokyti.

K. Liutkus,
SLA 260 kp. koresp.

Springfield, Ill.

IS SLA 158 kuopos veikimo

SLA 158 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko rugsėjo 3 d. Pirmininkas atidarė ir vedė susirinkimą, prašydamas visus susirinkusius užsilaikyti ramiai ir rimtai kuopos ir organizacijos reikalus svarstyti. O tų reikalų randasi nemažai.

Peršaukus kuopos viršininkus – jie visi radosi susirinkime.

Buvo skaityta laiškas ir Centro reikale p. Karčiauskienės skundo. Kiek pasvarėsčius šį reikalą – palikta sekančiam susirinkimui, į kurį bus pakviesta minima narė.

Buvo nemaža ginčų delei aprašymo Tėvynėje piraite kuopos susirinkimo. Perskaičius kelis sykius tą aprašymą, pasirodė, kad tame aprašyme nebuvo taip daug blogo.

SLA 9 apskrivo piknikas įvyks rugsėjo 10 dieną, tai tapo išrinkta keli nariai tame piknike padirbėti.

Ligonų lankytojų raportas išduotas ir priimtas kaip išduotas.

Tėvynės No. 35 tilpo "dulketas" rašinys, kuris neatitinka tiesai. Tai buvo slapukų, pasirašiusio SLA nariu, darbas. Kai kurie nariai manė, kad tai Čirvinskas tai parašė. Bet tai ne tiesa. Aš jau apie 20 metų priklausau prie SLA 158 kuopos ir joje veikiu bei jos veikimą aprašinėju ir visuomet pasirašau savo tikruoju vardu. Tą patį patariu daryti ir kitiems: jei ką rašote apie savo organizacijos veikimą bukite atviri, o nesišlapstykit slapukų priedanga. Taipgi eidami į kuopos susirinkimus, atsineškite gerų ir gražių sumanymų mūsų organizacijos labui. Tuomet mūsų Susivienijimas laimingai bujos ir jo nari- sėžinė bus laisvesnė.

K. J. Čivinskas,
SLA 158 kp. koresp.

Lewiston, Maine

SLA 31 kuopos darbuotė

Rugsėjo 10 d. įvyko SLA 31 kuopos susirinkimas, kuriam pirmininkas Stanislovas Eišmantas vadovavo. Antanas Daunis perskaitė piraite susirinkimo protokolą, kuris tapo priimtas be pataisymo. Firansų raštininkas, Alynas Kaulakis, išdavė viešo pikniko atskaitą, nu kurio liko gerai pelno.

Skaitytas laiškas nuo Juozo Januškevičiaus, kuris nori atvažiuoti su lietuviškais filmais į Lewistoną. Tas sumanymas priimtas vienbalsiai. Apart to bus ir šokiai. Tai viskas įvyks spalio 14 d., švento Baltramiejaus svetainėje. Komitetan išrinkta: Alynas Kaulakis, Antanas Daunis, Alfonsas Laučius. Jiems pagalbės pirmininkas S. Eišmantas.

Naujų narių priėmimas įvyks spalio 28 d., švento Baltramiejaus svetainėje. Bus duodama vakarienė, po to seks pasilinksninimo vakarėlis. Šiam rengimui išrinkta sekančios ypotos į komitetą: Stanislovas Eišmantas, Alynas Kaulakis, Juozas Cereškus, Alfonsas Laučius, Jieva Eišmantienė, Juzefa Baltrušaitienė, Jieva Deringienė ir Amelia Banulaitė.

Po visų nutarimų, išdininkas Jonas Žilinskas rinko mėnesinio mokesčius. Narių į susirinkimą atsilankė daug.

Valio mūsų kuopos veikėjams! Jie dirba nenuilstamai ir dar vis kalba apie naujų narių prirašymą.

Mariona Dailydaitė,
SLA 31 kp. koresp.

Rockford, Ill.

SLA 77 kuopos veikla ir kitos naujienos

Rugpjūčio 27 d. įvyko SLA 77 kuopos piknikas, kuris buvo paskutinis šio sezono piknikas. Todel ir publikos jau netaip skaitlingai lankosi į piknikus kaip pradžioje sezono. Šis paskutinis mūsų piknikas nebuvo tokis skaitlingas kaip pirmas piknikas. Bet visgi buvo neblogos pasekmės ir čia turime pareikšti padėką atsilankiusiai publikai ir viekančiam komisijai už pasidarbavimą.

Atsilankiusieji piknike laiką praleido linksmai, su dainomis ir draugiškais pasikalbėjimais.

IS SLA 77 kuopos susirinkimo

SLA 77 kuopos susirinkimas įvyko rugsėjo 3 d., t. y. prieš Labor Day. Tokių švenčių proga daug kas turi svečių arba išvažiuoja į svečius, tai del tos priežasties ir aš negalėjau priubti į susirinkimą ir apie jo eigą informacijos man suteikė sekr., brolis J. Gustaitis, kuris sakė, kad susirinkimas nebuvo skaitlingas. Veikiančioji komisija pranešė, kad nuo pikniko liko pelno apie 17 dolerių. Ligonų raportai priimti ir ligoniai atsimaldavo. Tai broliai Dabrovolksis ir V. Alekšynas, kurie turėjo sužeistas kojas. Šiuom kartu daugiau ligonių nėra.

Sekantis susirinkimas bus skaitlingas ir įdomus, nes viekančioji komisija praneš, kas bus rengiama žiemos sezono. Todel visi nariai dalyvaukite sekančiame susirinkime, kuris įvyks spalio 1 dieną.

Sidabrinis jubiliejus

Brolis Jonas ir sesuo Ona Petraitčiai šventė 25 metų žyvinio gyvenimo sukaktuves.

Ta proga buvo surengta iškilmingas paminėjimas su puota, kurią surengė išmintinai SLA 77 kuopos nariai. Tai įvyko rugsėjo 17 d., Baltic Lodge salėje. Susirinko skaitlingas burys draugų ir pažystamų pagerbti pp. Petraitčius. Ir išties, tai buvo graži puota. Naujoje svetainėje viskas gražu, nauja, stalai papuošti gėlėmis. Jaunų, gražių mergaičių pulkas mandagiai patarnavo prie stalų.

Pavalgius skanias pietus, prasidėjo programos. Jo vedėjas p. Petrenas, kuris su Petraičiu kartu gyveno pas orolį V. S. Jokubyną ir tenai apsidėdė 1913 metais. Ponas Petrenas pirmiausia pakvietė brolių J. Bacevičių padainuoti. Sudainavo angliskai "I Love You Truly". Antrą lietuviškai "Ko liudit svetellai". Tai tiek buvo numatyta ant programo, bet svečiams nenustojant ploti – sudainavo dar vieną komišką dainą, kuri labai atitiko šiam momentui.

Po to buvo pasakyta kalbų. Įpusėjus kalboms, perstartyta SLA 77 kuopos populės kvartetas iš Sinkevičienės, Simaitienės, Bacevičiaus ir Stružo. Pianu apompanavo panelė Sinkevičiūtė. Buvo tikrai smagu pasiklausyti sutartino dainavimo ir svečiams reikalaujant, jie padainavo net penkias dainas.

Po to vėl sekė kalbos ir pasveikinimai jubiliatams.

Iš kitų miestų atvažioavo švogeris iš Waukegan, Ill. A. Malmauskas su moteria ir sunum, iš Chicago, Ill., J. Rimas su moteria, L. Radauskas su moteria ir L. Palsuckis su moteria.

Po visų kalbų perstatė Petraičių sunų Vytautą, kuris padėkojo rengėjoms ir visiems svečiams už tokį įspūdingą rengimą paminėjimui 25 metų sidabrinio jubiliejaus to tėveliams. Po tam perstartyta pati jubiliatė Petraitienė, bet ji buvo per daug susijaudinusi ir tik keliais žodžiais padėkojo. Ant galo kalbėjo jubiliatas brolis Petraitis, dėkodamas rengėjams už taip puikų rengimą ir visiems atsilankiusiems svečiams už gražias dovanas.

Užsibaigus šioms ceremonijoms, prasidėjo šokiai ir vėl užkandžiai.

Prie šios progos noriu pabrėsti keletą žodžių apie brolius Petraičius. Jie yra seni Rockfordo gyventojai, 25 metus čia išgyveno. Reikia pasakyti, kad išgyveno laimingai, nes per tą laiką užsigraveno nuosavą gražų namą, išaugino gražų sunų, kuris dabar jau penkti metai eina mokslą Illinois University. Taigi išgyvenę 25 metus žyvinio gyvenimo suprantama, kad jau ne jaunuoliai. Vienok brolis Petraitis sveikas ir pilnas energijos, tik p. Petraitienė ne visu 100% sveika. Mat keletas metų atgal turėjo automobilio nelaimę ir pažeidė jai nugarkaulį, tai nuo to sveikata pašlijusi ir gal reikės pasiduoti operacijai.

Per pastaruosius 25 metus brolis Petraitis nemažai yra dirbęs SLA 77 kuopoj. Keliais atvejais buvo kuopos raštininku ir pirmininku. Taipgi priegulėjo ir dirbo nemažai TMD. Šia proga linkiu p. Petraitčiams sveikatos ir laimės su lauktu auginsio jubiliejaus ir per tą laiką su tokia pat energija darbuotis SLA 77 kuopai.

SLA 77 Kp. Korespondentas.

Brooklyn, N. Y.

Bus SLA 38 kuopos susirinkimas su Dakaro Zukauskos paskaita

Spalio 5 d. SLA 38 kuopa turės savo mėnesinį susirinkimą, po kurio D-ras Ed. Zukauskas skaitys indomią paskaitą iš sveikatos srities. Visi nariai yra kviečiami atsilankyti ir pasinaudoti naudingais žiniomis, kurias suteiks D-ras Zukauskas. Paskaitos galės klausytis ir ne nariai. Susirinkimas bus Piličių Klube, Brooklyn. Pradžią 7:30 val. vakare. G.

Lawrence, Mass.

Svarbu SLA 41 kuopos nariams

Gerbiamieji SLA 41 kuopos nariai! Kaip mes patys jau gerai žinom, kad per šiltą vasaros sezoną susirinkimai nebuvo laikomi, o tik atėję duokles užsimokam. Tai turėjome gero poilsio išvažiuavę kur nors ant šviežio oro. Per tris mėnesius susirinkimai neįvyko.

Dabar jau ateina šalto sezono laikas ir užsidaro laukų įrengimai, todėl ir mums jau laikas pradėti žiemos sezono veikimo eigą. Per tris mėnesius komitetų susirinkimai buvo laikomi šeštadieniais po pietų, o dabar susirinkimai vėl bus laikoma paprastai laiku, t. y. sekmadieniais. Sekamas susirinkimas įvyks spalio 1 dieną, 2 val. po pietų, L. U. Klubo kambariuose, 41 Berkeley St. Visi nariai būtinaiteikite į sekančių susirinkimą, nes turime pradėti ką nors veikti dėl kuopos ir Susivienijimo labo.

Suėjo į šeimynišką gyvenimą

Apsivedė Vytautas Vidunas su Stanice Lukinskaite. Vestuvių puota buvo surengta L. U. Klubo svetainėje. Žmonių buvo gana daug. Linksmai ir gražiai laikas praleista.

Vytautas Vidunas yra SLA 41 kuopos narys, gerai žinomas tautinėje srovėje veikėjas Kajtono ir Marės Vidunų sunus.

Taipgi apsidėdė Jonas Jerusevičius su Belle Žuromskaite. Pažmonys buvo surengtas Žuromskų namuose, kur dalyvavo giminės ir draugai. Jonas Jerusevičius yra SLA 41 kuopos narys.

Linkime jaunavedžiams linksmo, gražaus ir laimingo sutikimo jų šeimyniškame gyvenime.

A. Stakionis.

S. S. Pittsburgh, Pa.

IS SLA 104 kuopos susirinkimo

SLA 104 kuopos mėnesinis susirinkimas buvo rugsėjo 6 dieną, 1939 m., Lietuvių Piličių Svetainėje. Susirinkimą atidarė ir vedė pirmininkas I. Lazauskas. Sekr. J. Varragilis perskaitė protokolą piraite susirinkimo. Protokolas priimtas.

Raportas išduotas iš kuopos pikniko ir pasirodė, kad iš to pikniko dar biskį pinigų liko. Komitetas visiems išreiškė širdingą ačiū, tai yra tiems, kurie dirbo ir visiems kurie atsilankė į pikniką.

Ligonų lankytoja pranešė, kad serga M. Valinienė. Visi nariai linki jai geros sveikatos, kad greičiau pasveiktų ir su mumis vėl drauge veiktų.

Visi nariai nepamirškite atsilankyti į sekančių susirinkimą, kuris įvyks spalio 4 d., 1939 m., nes tai bus svarbus susirinkimas. Valdyba prašo, kad visi nauji nariai ir taipgi seni nariai sekančiame susirinkime būtų.

Agnes Kuiziniūtė,
SLA 104 kp. koresp.

Ar atlikote savo SLA pareigą?

Susivienijimo Pildomoji Taryba New Yorke Atliko Daug Darbo

Protokolas

SLA PILDOMOSIOS TARYBOS SUVAŽIAVIMO, ĮVYKUSIO 11—17 DIENOMIS, 1939 METŲ, SLA CENTRO RAŠTINĖJE, 307 WEST 30-TH STREET, NEW YORK, N. Y.

SESJA PIRMA

1. Suvažiavimą atidarė SLA prezidentas, F. J. Bagočius, rugsėjo 11 d., 1939 m., SLA Centro Raštinėje, 307 W. 30-th St., New York, N. Y., 11 val. ryte.

2. Sekretorius, M. J. Vinikas, skaito Pildomosios Tarybos narių vardo sąrašą. Suvažiavime dalyvauja:

Prezidentas F. J. Bagočius,
Vice prezidentas J. K. Mažukna,
Sekretorius M. J. Vinikas,
Išdavininkas K. P. Gugis,
Išdo globėjai S. Mockus ir E. Mikužiutė,
Daktaras-kvotėjas Dr. J. Stanislovaitis.

Posėdį taipgi dalyvauja SLA Kontrolės Komisijos nariai — J. Tareila ir kun. M. Valadka.

3. Sekretorius, M. J. Vinikas, skaito pereinio Pildomosios Tarybos suvažiavimo visų sesijų protokolą. E. Mikužiutė įnešė, Dr. J. Stanislovaitis parėmė protokolą priimti su sekamais pataisymais: prie tarimo No. 46 pridėti tai, kad p-lė E. Mikužiutė balsavo prieš, o ne už, kaip protokole užrašyta. Prie tarimo No. 78, A. P. Naujokaičio morgičiaus namo aprašymo, pridėti, kad tas namas, apart 4 šeimynų, dar turi ir dvi krautuves. Prie tarimo No. 79, L. ir V. Paulausko morgičiaus namo aprašymo, pridėti tai, kad namas, apart 4 gyvenamųjų butų, taipgi turi dvi krautuves. Protokolas, padarius šiuos pataisymus, priimtas vieningai.

4. Prez., F. J. Bagočius, pateikia sekamą raportą:

SLA PREZIDENTO RAPORTAS

SLA Pildomajai Tarybai, posėdyje rugsėjo 11, 1939, New York, N. Y.

Gerbiamieji:

SLA Pildomoji Taryba laikė susirinkimą kovo 1, 1939, ir nuo to laiko praėjo suvirš šeši mėnesiai. Per tą laiką daug kas buvo atlikta ir nuveikta, bet organizacijos problemos pagimdė dar daugiau ir labai svarbių klausimų, kuriuos šiame susirinkime turėsime aptarti ir rasti būdus jas tinkamai išspręsti. Tos problemos rišasi su mūsų Susivienijimo augimu ir stiprėjimu ateity, o ne su bėgančiais reikalais.

Mūsų Susivienijimo bėganti reikalai yra dabar taip gerai sutvarkyti, kad administrativis aparatas veikia labai sklandžiai, nežiurint j labai sunkias aplinkybes.

Sunkios aplinkybės yra tame, kad mūsų Pildomoji Taryba susideda iš narių, gyvenančių toli vienas nuo kito ir gali susirinkti tiksliai apie porą sykių į metus. Visas administrativis darbas yra sukratas ant vieno asmens — SLA sekretoriaus, o įstatymai reikalauja, kad dauguma svarbiausių reikalų būtų vykdomi tiksliai Pildomajai Tarybai posėdyje nutarus.

Susivienijimo veikla yra plati ir įvairi. Mūsų Susivienijimas yra:

1. Apraudos organizacija, kuri moka nariams pomirtines ir ligos pašalpą.
2. Finansinė įstaiga, kuri turi apie pusantro milijono dolerių pinigais, kuriuos turi investuoti kad uždirbtų ant jų nemažiau 4% į metus.
3. Nejudinamo turto savininkas, turis suvirš 20 namų įvairiuose, toli vienas nuo kito, miestuose.
4. Spautuvninkas, kuris spausdina laikraštį ir atlieka įvairius kitus spaudos darbus.
5. Labdarybės įstaiga, šelpianti našes, našlaičius ir paliečius.
6. Apšvietos įstaiga, šelpianti moksleivius, steigianti ir palaikanti mokykles, etc.
7. Tautiška lietuvių draugystė, kuri uoliai rūpinasi mūsų tautos reikalais, palaiko kontaktą su tėvyne Lietuva ir šelpia jos labdarines ir socialines įstaigas.

Bėganti administracijos reikalai: kaip išmokėjimas pomirtinių, pašalpų, teikimas dovanų našlėms, našlaičiams ir pavargėjams; spausdinti reikalai; darbai apšvietos ir tautiškoje veikloje, — yra sutvarkyti ir vedami taip gerai ir tvarkingai, kaip geriau jau prie dabartinių aplinkybių vargiai but galima.

Mūsų finansų administravimas, nežiurint į minėtus sunkumus, taipgi yra konogeriausioje tvarkoje. Kaip Investmentų Komisija, taip ir Morgičių Komisija, kuri tiesioginėje žinioje yra suvirš milijonas dolerių, dabar išdirbo tokį sklandų ir greitą budą veikti, kad susilaukėm nuo Pennsylvania Insurance Departamento aukščiausio pagyrimo ir komplimentų. Bet netik minėta valdiška įstaiga, kurios kontrolė mūsų organizacija yra, bet ir tokia komercialė įstaiga kaip Dunne's Insurance Report, viena iš didžiausių ir seniausių tos rūšies įstaigų pasauly, kuri nesiremia jokiais sentimentais ir kurios raportais naudoja si bilioninės įstaigos, — peržiūrėjusi ir išanalizavusi mūsų organizacijos stovį su pabaiga 1938 metų, savo komentarus baigė pareiškimu, kad Susivienijimo

Lietuvių Amerikoje padėtis yra A +, ir — "Excellent". Tokius pagirimus gaudami mes negalime nepasididžiuoti ir pasidžiaugti.

Tiesa, ne viskas yra taip, kaip mes norėtume kad būtų. Štai dar turime beveik pusę milijono seniau pripirktų bondų, etc., ant kurių panešėme ir dar per keletą metų ateity turėsime panešti labai didelius nuostolius. Gaspadoriškai Susivienijimo ukį tvarkydami, su laiku ištaisysime praeities klaidas. Jau daug ištaisėm ir milžiniškus nuostolius išlyginom. Dar daug yra. Bet sugebėsime ir tai ištaisyti. Tas yra daroma, kaip Pildomosios Tarybos nariai žino, ir ką Susivienijimo nariai skaitydami mūsų finansinių transakcijų raportus turi žinoti, laiks nuo laiko prie geriausios progos ir už aukščiausią kainą parduodant tas mažos vertės sekuracijas, ir už realizuotus pinigus išsigyjant valdžios ar municipalitetų bondus ar įjedant į nejudomą nuosavybę apdraustas paskolas (morgičius).

Susivienijimo perimtų nuosavybių valdymas ir tvarkymas tobulėja. Mums yra daug sunkiau šį savo turimą sutvarkyti ir vesti, kaip bankams ar insurance kompanijoms, kurios turėjo perimti namus, kaip ir mes. Mes namų įgytų forklozavimais turime 23. Jie randasi daugiausiai (17) Chicago, Ill., o kiti įvairiuose kituose miestuose (Edwardsville, Pa.; Atlantic City, N. J.; Thompsonville, Conn.; Waterbury, Conn.; Brooklyn, N. Y.; New York City ir Detroit, Mich.). Chicagoje esančios nuosavybės, be jokio atlyginimo, administratavo SLA išdavininkas Gugis, su vietinių SLA veikėjų patarimais ir pagalba, ir pavyzdines administracijos jokia kita įstaiga turėti ir gauti negalėjo. Jam negalint, susidurus su įvairiais jo profesijos ir aplinkybių problemų faktais, toliau tą naštą nešti, ir prašant jį nuo tų pareigų paliečiuoti, Pildomoji Taryba prašė p-lė Mikužiutę, SLA išdo globėją, paimti Chicago nuosavybių tvarkymą savon atsakomybėn. Ji apsiėmė, užsistatė \$5,000.00 kauciją, pasirinko sau, — kaip SLA yra priimta, — patarėjus ir ekspertus iš SLA narių tarpo, ir man žinant jos veiklą nuo dienos jai šios atsakomybės pavidimo (balandžio 1, 1939), aš turiu pasakyti, kad jos administracija bus taip gera ir naudinga mūsų Susivienijimui, kaip buvo administracija mūsų išdavininko Gugio.

Rugp. 13, 1939 įvyko National Fraternal Congress Detroit, Mich. Mūsų Susivienijimas yra narių šios fraternalių organizacijų sąjungos, bet nors lėšų sutaupymo tikslu Centras nedalyvavo, vienok vietinės SLA kuopos ir veikėjai Detroito buvo atatinamai įgalinti Susivienijimą atstovauti.

Pastaraisiais laikais Suv. Valstijų Kongrese Washington, D. C., kilo agitacija ir buvo sumanyti įstatymai, kurių tikslas buvo suvaržyti Amerikoje gyvenančių lietuvių teises, kas skaudžiai palietė čionaitinius lietuvių ir daugelį SLA narių. Buvo daromi tinkami žingsniai, be išlaidų Susivienijimui, paremti akciją priešintis tokiems įstatymams, kurią vedė liberalė — progresyvi National Emergency Conference.

Nuo praeito mūsų suvažiavimo buvo atlikti visi eiliniai administracijos reikalai, apie ką sekretorius ir aš laiks nuo laiko informuojam kitus P. T. narius, bet kartais susiduriame su klausimais, kurių išrišimui reikia gauti nuomonę visų P. T. narių, ir tie reikalai bus perstatyti šiame suvažiavime galutinai išrišimui.

Apart kitų, susidurėm su dviem labai svarbiais klausimais, kurie tiesiog paliečia pamatinius mūsų Susivienijimo reikalus, apie ką aš noriu specialiai Pildomosios Tarybos, ir podraug visų SLA narių atyda atkreipti, butent: nuodugnus mūsų Susivienijimo apraudos klesų ir mokesčių lentelių pertvarkymas ir Centralės Raštinės kėlimas.

Apraudos klesų ir mokesčių lentelių pertvarkymas

Laikas vertė mus modernizuoti mūsų Susivienijimą. Prieangčioji mūsų Amerikoje gimusi gentkartė, kviečiama į mūsų Susivienijimą, nerasdavo jame to, kas jos buvo pageidaujama. Kokia incentiva gali būti jaunuoliui ar jaunuolei rašyti į organizaciją, kuriai turėjo mokėti per visą amžių ir tik po jo ar jos mirties jo ar jos pašalpgaviai naudą gaus? Kultūriname ir tautiniame darbe jie galėjo veikti kitose organizacijose. Ir seniems nariams mūsų siulomi apraudos skyriai jau neatsakė jų reikalams: žmogus moka į Susivienijimą per kelis ar net kelias dešimtis metų, o neužsimokėjus per 6 mėnesius jis netenka narystės teisių ir nustoja visus sumokėtus pinigus! Nestebėtina todėl, kad kada Susivienijimas turi vos 15,000 narių, — pasišventusių, užsigrudinusių lietuviškų patriotų, — galima drąsiai tvirtinti, kad pusė milijono Amerikos lietuvių priklauso (turi polisą) įvairiose komercinėse apraudos kompanijose, kur turi mokėti daug aukštesnius mokesčius, kaip priklausydami panašiose klesose turėtų mokėti Susivienijime. Todėl kad gyventi ir augti, mes buvome priversti mūsų Susivienijimą modernizuoti.

Kitas svarbus dalykas. Mes apmokamų agentų neturime. Mūsų agentais ir organizatoriais yra mūsų kuopos, jų viršininkai ir veikėjai. Senoji mokesčių rinkimo sistema buvo keblė: reikėjo sudėti įvairius į visokius fondus mokesčius, kad surastų kiek narį

turi mokėti. Keblu buvo netik nariui, bet dar kebliau mūsų finansų sekretoriams. Ta yda taipgi turėjo but prašalinta. Todėl visi Susivienijimo apraudos skyriai arba klesos turėjo buti pamatiniai pertvarkyti, o kadangi tai yra milžiniškas aktuarinis darbas, su apskaitliavimais narių sutaupų teises — atsiimti pinigus po tam tikram laikui, pasiskolinti arba išbuvus tam tikrą laiką gauti pilnai apmokėtą narystės paliudymą (ko iki šiol Susivienijime nebuvo) — tai paskelbimas šių naujų, pertvarkytų skyrių užsitiesė ilgiau kaip kad buvo numatyta. Užsivilkimas suteikė daug nesmagumų mūsų organizatoriams, o dar daugiau Pažangos Vajaus vedėjui Jurgelioniui, SLA sekretoriui Dr. Vinikui ir man, kuriems šis reikalas buvo pavestas. Taipgi reikia čia priminti, kad įvairios valstijos (steitai), kuriose turime kuopas, pakaitė, o kiti jau vėl keičia, fraternales organizacijas tvarkančius įstatymus, prie kurių turime prisitaikyti, o tas pridarė daug keblumų ir sugalsties.

Dabar visų pertvarkytų klesų mokesčių lentelės ir legalių rezervų lentelės yra galutinai sutvarkytos ir nors man buvo pavesta jas paskelbti, bet kadangi visa Pildomoji Taryba yra susirinkusi dabar, tai paskelbsime Pildomosios Tarybos vardu nustatydami jų įgyvendinimą su 1 diena spalio, 1939.

Dabar turėsime tiktai keturias klesas, kiekviena klesą turės po kelis skyrius nuo \$100.00 iki \$5,000.00, mokesčiai nustatyti pagal įstatymų reikalavimus, įdėdant į juos mokesčius lėšoms, Našlių ir Našlių Fondui ir užtikrinančiai apsaugai. Įstojimo mokesčių nebus ir daktarų-kvotėjų sąskaitos bus apmokėtos iš Centro. Tos pertvarkytos klesos dabar bus sekančios:

N—1. Viso gyvenimo mokesčiai, be teisių atsiimti pinigų, pasiskolinti arba gauti apmokėtą paliudymą (ši klesą yra senoviška, palikta tiems, kurie norės pigios apraudos, be privilegijų).

N—2. Viso gyvenimo mokesčiai, su teise — po tam tikram laikui — atsiimti pinigų, pasiskolinti arba gauti apmokėtą polisą vertės sutaupytų legalių rezervų.

N—3. Dvidešimtis metų mokesčiai, su privilegijomis kaip nurodyta N—2.

N—4. Dvidešimtis metų taupinimo (endowment), su privilegijomis kaip nurodyta N—2.

Visi senieji, iki šiol prisirašiusieji SLA. nariai mokės tokius mokesčius kaip ir iki šiol, bet jie turi teisę persikelti į naujas klesas ir mokėti naujus mokesčius. Persikeliant jiems bus įskaityta jų subudavoti legaliai rezervai senuosiuose skyriuose.

Taip pertvarkius ir sumodernizavus mūsų apraudos klesas, esu tikras Susivienijimui suteiks naujos gyvybės, ir numatyta Antrame Pažangos Vajuje galėsime SLA narių skaitlių padvigubinti.

Perkėlimas Centro į Pennsylvania

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra įkorporuotas ir čarteris gautas Luzerne apskrity, Pennsylvania. Pirmiau Vyriausia (Home) Raštinė buvo Plymouth, o vėliau buvo perkelta į Wilkes Barre, kur yra po šiai dienai. Pirmiau SLA sekretoriaus raštinė buvo ten, kur sekretorius gyveno: Astramskas Philadelphia, Zemantauskas Waterbury, etc. Įsteigus Tėvynę (1909 m.) Boston, Mass., ji buvo atskirta ir nuo Vyriausios ir nuo sekretoriaus raštinės, kas sudarė daug neparankumų ir bereikalingų išlaidų. Susivienijimui įsigijus namus New Yorke (307 W. 30-th St.) su tikslu įsteigti lietuvių emigrantų namą, ir negalint tokios įstaigos suorganizuoti, ir Susivienijimui augant, buvo nutarta sujungti sekretoriaus raštinę ir Tėvynę ir patalpinti emigrantams numatytuose namuose New Yorke, kur dabar ir esame.

Jau daugelis metų tam atgal gimė mintis iš neparankaus ir ne lietuviškame distrikte esamo namo New Yorke perkelti sekretoriaus raštinę ir Tėvynę į Pittsburghą, didelę lietuvių koloniją esančią centre "lietuviškos Amerikos". Ta mintis ir pastangos galutinai susikristalizavo 1934 m. Detroito seime, kuriame vienbalsiai Pildomoji Taryba buvo instruktuta tą įvykdyti, abelnei imant, "kada aplinkybės leis".

Nuo to laiko Pild. Taryba nerado prielankių aplinkybių tokiam žygiui net iki 1938 m., kada New Yorke miesto valdžia pareikalavo, kad senas, dabartinis SLA Centro namas būtų pertaisytas, sutinkant su dabartinių miesto saugumo ir sanitarijos reikalavimais. Tokie reikalavimai, kurių išpildymas galutinai Susivienijimui apseis apie \$10,000.00, atnaujino mintį kelti netik sekretoriaus raštinę ir Tėvynės redakciją ir spaustuvię — kurios neturi reikalingų parankumų augančio Susivienijimo reikalų aprūpinimui, — iš New Yorke, bet ir Vyriausią Raštinę iš Wilkes Barre, kurios užlaikymas Susivienijimui kaštuoja \$300.00 į metus — į Detroito seimo numatytą Pittsburghą.

Nors Pildomajai Tarybai užteko Detroito seimo duotų instrukcijų, bet kadangi reikalas buvo užsitiesęs per suvirš keturis metus, P. T. rado reikalingu

atsiklausti visų SLA narių ir kuopų nuomonės ir patirti jų sentimentus. Kadangi visas SLA įstaigas (Centrą tikrojo to žodžio prasmė) norėjo turėti pas save ar savo kaiminystęj netik Pittsburghas, bet Wilkes Barre, Philadelphia, Scranton, Shenandoah ir kiti miestai, tai P. T. suradimui tikro narių ir kuopų pageidavimo, leido jiems liuosai pasireikšti šiame visam Susivienijimui svarbiame klausime.

Balsavimų gruodžio 1938 ir sausio 1939 m. rezultatai buvo, kaip jau oficialiai garsinta, sekanti:

Kuriame mieste:	Skaitlius balsų:	Skaitlius kuopų:
1. Chicago, Ill.	7	1
2. Shenandoah, Pa.	8	1
3. Brooklyn, N. Y.	36	3
4. Scranton, Pa.	28	4
5. Philadelphia, Pa.	153	11
6. Wilkes Barre, Pa.	886	35
7. New York, N. Y.	1,338	68
8. Pittsburgh, Pa.	2,618	155

9. Viso balsų ----- 5,074 Kuopų --- 278

Vien Pennsylvania balsai

Kuriame mieste:	Skaitlius balsų:	Skaitlius kuopų:
1. Shenandoah, Pa.	42	1
2. Scranton, Pa.	35	2
3. New York, N. Y.	83	4
4. Philadelphia, Pa.	101	4
5. Wilkes Barre, Pa.	866	31
6. Pittsburgh, Pa.	889	45

7. Viso balsų ----- 2,016 Kuopų --- 87

Iš viršų minėtų balsavimų davinių aišku, kad milžiniška SLA narių dauguma pageidauja, kad visos Susivienijimo įstaigos būtų suvienytos Pennsylvaniaj, o iš visų numatytų miestų, Pittsburghas gavo daugiau kaip pusę visų balsų.

Matant kėlimo reikala esant gyvu, man prisiejo peržiūrėti Pennsylvania įstatymus, kurie tokius žygius tvarko. Reikia atsiminti, kad pridavus Detroito seimo nutarimus pataisyti Susivienijimo čarterį, Court of Common Pleas of Luzerne County (Panna.) nurodė, kad Centro buveinės klausimą turi nurodyti diduma tiktai Pennsylvania esančių Susivienijimo kuopų. Teismas tokį nuosprendį padarė birželio 1, 1935 m., pasiremdamas Pennsylvania įstatymu žinomu kaip "Act of July 11, 1917, P. L. 804, Section No. 1, P. S. Annotated, Title 40, Section 1050", kurs skamba sekančiai:

"Any corporation, society, or voluntary association, carried on for the sole benefit of its members and their beneficiaries and not for profit, and having subordinate lodges or branches within this Commonwealth, a majority of which shall have given their consent thereto, may change the location of its principal office or place of business to any other within this Commonwealth, upon petition to and approval by the Court of Common Pleas of the County where said principal office is located; and such Court is hereby empowered, upon cause shown, to so approve. A notice that such location has been changed shall be filed by the secretary of the corporation, society, or voluntary association, under the corporate seal, in the prothonotary's office in the county to which said office or place of business has been removed, and in the office of the Insurance Commissioner, ten days before the change shall take effect".

Liepos 17, 1935 m., reiškia 47 dienas po minėtam teismo nutarimui, Pennsylvania legislatura šiek-tiek pakeitė įstatymus, tvarkančius fraternales organizacijas. Iš vienos vietos į kitą centralės įstaigos klausimą šis naujas įstatymas, žinomas kaip "Act of July 17, 1935, P. S. 1092, Section No. 35" patvarko sekančiai:

"Any fraternal society within this Commonwealth may change its principal office or place of business to any other place within this Commonwealth. A notice that such location has been changed shall be filed by the secretary of the society under the corporate seal in the prothonotary's office in the county to which said office or place of business has been removed, in the prothonotary's office in the county from which said office has been removed, in the office of the Insurance Department, and in the office of the Department of State ten days before the change shall take effect".

Kaip matyti, naujas įstatymas kuopų balsavimo ir teismo užgyrimo nereikalauja. Vienok naujasis 1935 m. įstatymas aiškiai neatsakė ir nepanaikino "Section No. 1" 1917 m. įstatymo, ir todėl kilo klausimas, kurio įstatymo laikytis, jei Susivienijimas galutinai nutartų keltis į kitą miestą?

Spalio 8, 1938 m. aš užklausu Pennsylvania Insurance Departamento nuomonės, idant bent kokį žingsnį imant, neprasilenktume su įstatymais. Gavau atsakymą, kad Departamentas atsisakaus Aukščiausio Prokuroro (Attorney General) nuomonės ir man praneš. Lapkr. 10, 1938 m. gavau sekretantį laišką:

(Daugiau bus)

Lietuvių Dienai Pasveikinimai ir Joje Pasakytos Kalbos

PASAKYTOS KALBOS

Opening Address by JUOZAS B. LAUCKA, President, Lithuania Day Committee, on the occasion of the LITHUANIAN DAY Celebration at the New York World's Fair, Sep. 10, 1939.

When the Lithuanian Government accepted the invitation of the President of the United States to participate in the New York World's Fair, no one rejoiced in that as much as the American Lithuanians; their joy was not unfounded. The older generation of Lithuanians, which had emigrated from Lithuania when she was oppressed made gigantic efforts before and during the World War to help their native land find a new dawn of free life. This undertaking was possible for them because the American people understood the Lithuanian aims and efforts. The Lithuanians in this country tried always to be good citizens and thus achieved a reputable name and standing for themselves and the Lithuanian nation. They believed that Lithuania should become free and independent again. They sent Lithuanian literature from the land of freedom to support Lithuania where people had been forbidden to use even Lithuanian prayer books. They encouraged their fathers and brothers to fight unceasingly for the freedom of their country. They sent their material support. They strove that their new country, the United States of America, should be one of the first nations to recognize the independence of a reborn Lithuania which rose from the bloody fields of battle. The dreams and the hopes of American Lithuanians became a reality when Lithuania declared her independence on February 16, 1918 in Vilna, the historic capital of Lithuania. As she progressed step by step, the American Lithuanians waited impatiently for the opportune moment when the people of the United States could have the chance of seeing what a small nation, one of the oldest in the world, suppressed for centuries, could achieve with independence. This long awaited moment arrived with Lithuanian participation at the New York World's Fair. Here Lithuania put forth her efforts to show her achievements as much as possible in education, industry, commerce, agriculture and social life during the twenty years of her independence.

Major uncertainties and dangerous international complications combined to create insurmountable obstacles which handicapped the Lithuanian Pavilion in portraying its country's capabilities and achievements adequately. American Lithuanians, however, are quite satisfied with the results achieved by the Lithuanian Pavilion. There they see the Lithuanian creative power exemplified and view its progress.

Lithuania has chosen today to display its culture to America. To fulfill the program for this special day, Lithuania has invited American Lithuanians to do their part. For this cooperative undertaking the World's Fair Lithuanian Day Committee is formed of the national cultural, fraternal and professional organizations which have always been devoted to the United States, the Lithuanian nation,

and Lithuania. The committee received advice and suggestive leadership from the Hon. Jonas Budrys, Consul General at New York. Lithuanian press has shown courtesy and given support to the work of the committee. And today we are glad to witness the results of the cooperative efforts of the American Lithuanians and the committee. On behalf of the Committee, I wish to express my sincere gratitude to all who helped to make this Lithuanian Day possible and a real success. Today, American Lithuanians commemorating Lithuanian National Day at the Fair send their most hearty and cordial greetings to Lithuania, her leaders, statesmen and her populace and sincerely wish them a bright future, peaceful living conditions, and perpetual cultural progress.

Remarks by The Minister of Lithuania, Col. P. Zadeikis, on the occasion of the New York World's Fair, Sept. 10, 1939.

While on the other side of the Atlantic, and just outside of Lithuania's borders, great strife prevails as nations are engaged in a gigantic struggle, the consequences of which no one can yet predict, — we, here in these inspiring surroundings of the magnificent Fair of the World of Tomorrow, are assembled in the spirit of progress and peace among nations.

In the name of my country I greet most heartily this huge gathering of local and neighboring Lithuanian-Americans with your imposing groups of young singers numbering 2,500, your select groups of dancers, many distinguished guests from Lithuania and an encouragingly large number of American friends. I thank you all most sincerely for honoring us with your presence on the Lithuanian Day of the Fair, which, by the way, coincides with Lithuanian National Day, designated by the Lithuanian Government to honor Lithuania's inspiring historical past, personified by that famous Prince, Vytautas the Great, whose imposing statue occupies the central place in the Lithuanian Pavilion. During his reign Lithuania reached the zenith of her fame and importance and it was on the 8-th of September 1430, over 500 years ago and more than 100 years before New York Bay was discovered that Vytautas decided to accept a kingly crown offered to him by the Emperor of the Holy Roman Empire as a symbol of Lithuania's independence and strength.

In the following centuries, however, the Lithuanian Empire of Vytautas the Great weakened and lost its independence first to Poland, later to Russia, to be resurrected only during the past World War because of the determination and iron will for freedom of Lithuania's common people, as the majority of the Lithuanian aristocracy became Polonized and alienated.

On the other hand, the City of New York, previously called New Amsterdam, incessantly grew into the empire city of the New World. Nearly one million Lithuanians came through the port of New York and settled in this City and other parts of the country all the way to

the Pacific Coast.

Lithuanian immigrants, like the immigrants from other countries, contributed in due measure to the development of these great United States. And Lithuania, their country, is gratified that her sons and daughters found a happy abode and more advanced living conditions under friendly American skies. This happy situation and feelings are reflected in the songs and dances that we are witnessing here. Unfortunately, because of the new European war, the festive mood of this gathering and of those celebrating National Day in Lithuania is mixed with responsibility and some degree of anxiety.

At this instance it must be remembered that Lithuania, regardless of the grave political problems that confronted her during the 21 years of her independence, managed to incur her admirable economic and cultural progress uninterruptedly. Lithuania now has wisely chosen the road of true and strict neutrality. Estonia and Latvia, Lithuania's partners in the Baltic Union, have done likewise. Lithuania's powerful neighbors have given assurances that they will respect her neutrality and we have every reason to trust these assurances and we do appreciate them. But in order to make this neutral stand effective, one must defend it; so the Lithuanian Government is obliged to keep the country's military and semi-military forces in readiness. Lithuania, therefore, hopes that her neutral policy will help her to live through the new crisis and safeguard her progress for years to come.

In conclusion, I avail myself of this opportunity to express my country's sincerest wishes for the prosperity of the people of the United States of America, the most sincere thanks of the President of the Lithuanian Republic to the President of the Fair for including Lithuanian Day into the program of events of the Fair, my personal deep gratitude to Mr. Whalen, President of this Fair, to his collaborators, to our Commissioner General and to every one instrumental in contributing to this colorful event. Let this unforgettable exhibition of Lithuanian art and spirit be dedicated to the greater friendship between our two nations and to the continued independence of Lithuania for the good of her own people and as a contribution towards progress and peace of the world.

Mr. Whalen's address (in his absence delivered by Mr. J. W. Holmes, Administrative Assist. to Pres.) — At Lithuania Day Program, Court of Peace, 2:00 P. M., September 10, 1939.

MR. CHAIRMAN
(Juozas Laucka, President, Lithuania Day Committee)

MR. MINISTER
(Povilas Zadeikis)

MR. COMMISSIONER
GENERAL
(Jonas Budrys)

MR. SPOFFORD
FRIENDS OF LITHUANIA
AND OF THE NEW YORK
WORLD'S FAIR.

Some of us met on May 14 in the pleasant task of formally opening the Lithuanian Pavilion. Since then hundreds of thousands of Fair-goers

have seen the many revealing exhibits brought to this international exposition through the efforts of the Commissioner General and his associates. At that time I voiced the Fair Corporation's appreciation of Lithuania's contribution to the exposition. Today, when we have before us the splendid program arranged by the Lithuania Day Committee, I can only renew my expression of thanks and add a few heartfelt words expressive of our admiration for a small country that came to the Fair in a big way.

The extent and nature of today's program typify the spirit of the Lithuanian people. Due to conditions in Europe, this moment of our meeting must be trying for those of you who are Lithuanian citizens or descendants of Lithuanians. And yet you have come here with justifiable pride to put on a program that will delight and instruct the public.

Lithuania was for many years a suppressed nation, without schools or right to develop along the lines of its own tradition. Twenty-one years ago the Lithuanians regained their liberty. They set out to modernize their country, and have accomplished so much in that comparatively short period of time that it is a joy and a great privilege to have them here as "partners" in the New York World's Fair.

Lithuania's accomplishments in the past two decades are an example worthy of consideration by all the world. Need I add that it is an example especially noteworthy at this time. There is pain at the thought of what Lithuania has done, because the country's accomplishments show so clearly what people can do providing they are permitted to engage themselves constructively rather than destructively.

In passing, let me express to the people of Lithuania my personal admiration for the manner in which they have retained their love of tradition and their old customs, despite their enthusiasm for modern methods. Through modernization they have redoubled the beauty and charm of their country. They have worked a most pleasing combination of the old with the new.

I find it stated among the documents of the Fair that Lithuania, in participating in the exposition, wished first of all to express her deep gratitude to the United States, which has been a haven of refuge for over a million Lithuanians in the past century. No country's expression of gratitude to another country ever took more pleasing form. As far as I know, there was no expression of gratitude needed, for the Lithuanians who came to this country paid their way in deeds and contributions to our social life as they went along toward American citizenship. The people of America, I am sure, will always be glad to receive the trustees of the ancient Lithuanians culture — particularly since Lithuania has shown that she knows the way of true progress and how to live in fruitful accord with her fellow nations.

Mr. Chairman and Mr. Minister, kindly accept my few words as the Fair Corporation's thanks for the splendid program you have brought

here this afternoon. May Lithuania know uninterrupted progress. May she find it possible to express herself as fully at every future Court of Peace as she has expressed herself at the New York World's Fair 1939.

Remarks of J. Kaiv, Consul of Estonia, upon the occasion of Lithuania Day at the New York World's Fair on September 10, 1939.

Mr. Chairman, Your Excellency, dear Colleague, Ladies and Gentlemen:

I have the honor and pleasure to convey the congratulations and best wishes of my country on the Lithuania Day at the World's Fair.

We, Estonians, Latvians and Lithuanians have lived side by side since time immemorial. And we have to live together thousands of years to come.

Our neighbourhood is not only geographical one but our people feel as neighbours. Relations between our nations have always been the best and during the independence there has been a close cooperation in cultural as well in other fields.

I am convinced that this spirit of mutual understanding and cooperation is prevailing not only in politics of our countries but it exists as well between the individual members of our people — and it should be established too, in the relations between the members of Baltic nations residing abroad.

I would conclude my brief address of congratulation by summarizing the feelings of Estonians by saying: Long live Lithuania and long live the friendship and cooperation between our nations.

Remarks of A. Dinbergs, Acting Consul of Latvia, upon the occasion of Lithuania Day at the New York World's Fair on September 10, 1939.

It is indeed a pleasure and honor for me to attend this great assembly — Lithuanian Day at the World's Fair — and to greet you in the name of the Latvian Government and myself.

I wish to assure you that the whole Latvian nation shares with the greatest of interest and sincerity, the achievements of the Lithuanian people in the different branches — that is, the political, economical and cultural.

One of the outstanding achievements, as you see, is the Lithuanian pavilion at the World's Fair, in which Lithuania can be proud to show the great progress attained in its economical field during the comparatively short time of its independence, from the end of the last World War to the present time.

Today, we witness some of the Lithuanian achievements in its other branches — the cultural and spiritual. Here, Lithuania can present us not only its best created in the latter period, but also its national spirit and cultural progress of centuries ago.

I have no doubt that this special day, Lithuania Day at the World's Fair, will convince all present as well as the World of Tomorrow, that the achievements of Lithuania and its spirit is the best proof of its right to a better and more glorious future in the World of Tomorrow, in which we all believe and to which we aspire in spite of the dark

clouds hovering over Europe now.

I extend to you my most cordial felicitations and best wishes to the future of our friendly neighboring nation — LITHUANIA.

Draugijos Užsienio
Lietuviams Remti
sveikinimas

New York, N. Y. — Rugsėjo 10 dieną iš Draugijos Užs. Liet. Remti pirmininko adv. Rapolo Skipičio gauta Amerikos lietuviams telegrama: "Prašu perduoti Pasaulio ietuvų Sąjungos, Draugijos Užsienio Lietuviams Remti ir mano asmeniškų linkėjimų amerikiečiams Lietuvių Dienos progą. Kruvinų audrų akivaizdoje arti mūsų tėvynės širdies ir baisiems pavojams gresiant šiandien kaip ir prieš 25 metus reikalinga mūsų di-

džiosios brolių amerikiečių iš-eivijos parama Lietuvai. Tik vieni kitiems padedami tegalėsime išlikti gyvi ir užtikrinti atečiai gražų gyvenimą ir lietuviškos kultūros išbujo-jimą. Skipitis".

Užjurių brolių
sveikinimas

New York, N. Y. — Rugsėjo 10 dieną Lietuvos Komite-tas New Yorko Pas. Parodai Kaune atsuntė sekandio turinio sveikinimo telegramą: "Negalėdami dalyvauti lietu-vių dienoje, nuoširdžiai svei-kiname Parodos Valdybą, A-merikos Lietuvių Komitetą ir visus Lietuvių Dienos daly-vius, linkėdami kuogeriausios kloties. Lietuvos Komitetas New Yorko Parodai".

(Generalinio konsulo J. Budrio dvi kalbos pasakytos ietuvų Dienoje tilpo Tėvy-nės No. 37.)

Lietuvių Dienos rengimo dalyviai

Garbės nariai:

Povilas Zadeikis, Lietuvos atstovas Washingtonė;
Madeleine Avietnaitė, Lie-tuvos generalė komisierė;
Jonas Budrys, Liet. genera-lis konsulas New Yorkė;
Petras Daužvardis, Lietuvos konsulas Chicagoje.

Komitetas:

Antanas Alekna,
Danielius J. Averka,
Jonas Brundza,
Petras Barzilauskas,
Vitalis Bukšnaitis,
Pranas Dulkė,
Juozas Glaveckas,
Kazys J. Krušinskas,
Kostas J. Jurgėla,
Juozas B. Laučka,
Juozas Le Vanda,
Stasys Lukoševičius,
Antanas J. Mažeika,
Petras Montvila,
Liudas Kėtvirtis,
Petronėlė Jurgeliutė,
Dr. Antanas Petrika,
Juozas Stilsonas,
Anicetas Strimaitis,
Dr. Aldona Šliupaitė,
Benediktas Šcegauskas,
Albinas S. Trečiokas,
Kazys P. Vilniškis,
Dr. Matas J. Vinikas,
Antanas Visminas,
Juozas Žilevičius.

Komiteto valdyba:

Juozas B. Laučka, pirm.;
Dr. A. Šliupaitė, vice pirm.;
K. J. Krušinskas, vice pirm.;
Antanas J. Mažeika, sek.;
P. M. Barzilauskas, izdin.;
A. S. Trečiokas, izdo glob.;
Dr. A. Petrika, izdo glob.

Muzikos programo komisija:

Kun. Juozas Simonaitis,
Juozas Žilevičius,
Aleksandras Alekšis,
Jonas Brundza,
Jonas Jankus,
Antanas Visminas.

Garsinimų komisija:

Kazys P. Vilniškis,
Anicetas Strimaitis,
Vitalis Bukšnaitis,
Stasys Lukoševičius,
Antanas Alekna,
Juozas Stilsonas.

Ženklių komisija:

Albinas S. Trečiokas,
Dr. Antanas Petrika,
Anicetas B. Strimaitis,
Kazys P. Vilniškis,

Programų Komisija:

Dr. Matas J. Vinikas,
Juozas Žilevičius,
Kazys P. Vilniškis,
Antanas J. Mažeika,

Anicetas Strimaitis,
Albinas S. Trečiokas.

Parodavimo vadai:

Kostas J. Jurgėla,
Juozas Le Vanda.

Moterų skyrius:

Dr. Ald. Šliupaitė, pirm.;
Ona Valaitienė, vice pirm.;
Petr. Jurgeliutė, vice pirm.;
Stella Jurevičiūtė, sek.;
Alvina Buivydienė, izdin.

Vaišių komisija:

A. Mikalauskas, pirm.;
A. Daukantas, vice pirm.;
Pranas Dulkė, sek.;
A. Visminas, izdo glob.;
Juozas Garšva, izdo glob.;
Leopoldas Grigonis, izdin.

Užregistravimo certi-fikatai tiems, kurie nelegaliai įvažiavo prieš liepos 1 d. 1924 m.

Rugp. 7 d., 1939 m. prezidentas Rooseveltas pasirašė po Užregistravimo Certifikato įstatymo priedu. Pagal naujo įstatymo atveiviai, kurie atvyko į Suv. Valstijas tarp birželio 3 d., 1921 m. galėjo gauti "užsiregistravimo sertifikatus", kas jiems davė teisę prašyti pilnos pilietybės.

Užsiregistravimo certifikato aplikacijoms reikia vartoti formą 659. Tas blankas gali-ma gauti dykai iš kiekvienos imigracijos ir naturalizacijos raštinės. Reikia pasiųsti piniglaiški \$10, ir dvi fotogra-fijas su aplikacija. Pasinaudoti nauju įstatymu, aplikantas turi įrodyti: 1) kad jis įvažiavo į Suv. Valstijas prieš liepos 1 d., 1924 m., 2) kad jis per visą laiką gyveno Suv. Valstijose, 3) kad žmo-gus yra doras, 4) kad nepa-puola po deportavimu.

Reikia atsiminti, kad šitas naujas įstatymas nepagelbės žmonėms, kurie įvažiavo nuo asmenis galima deportuoti, kaip tik imigracijos viršininkai apie juos sužinos, FLIS.

**Ar atlikote
savo
SLA.
pareigą?**

KAS LAIMĖS DABARTINĮ KARĄ

Daug medžiagos šiam rašiniui paimta iš William Woodside straipsnio "Germany Would Lose" (Vokietija pralaimės), kuris tilpo dar prieš karą Harper's magazine. Minimas autorius yra plačiai žinomas ekonomistas ir tarptautinės padėties tyrėjas. Jis yra parašęs nemažą straipsnių apie Vokietijos gyvenimą.

Laikė pasaulinės krizės pradžią rugsėjį, Hitleris pareiškė: "Kai aš smogsiu, tai bus kaip griautinis nakties laivai". O Vokietijos oro laivyno ministeris, Goering, po tos pačios krizės savo lakunams per radio pasakė: "Jūs vyrai žinote geriausiai, kaip nenugalimas Vokietijos oro laivynas tuomet buvo. Vienas įsakymo žodis ir pragarą butume išskėlę savo priešams. But buvęs vienas staigus smugis, kuris priešus būtų sumalęs".

Tokių staigų smugį dabar Vokietijos motorizuota kariuomenė ir orlaivynas uždavė Lenkijai, kuri jau veik galutinai nugalėta ir tarpe Vokietijos ir Rusijos "pasidalinta". Kaip seniau planavo, taip ir dabar Vokietija nori karą greitai laimėti. O kad tą greitai laimėjimą atsieks, Vokietija turi ganėtinai kokių lėktuvų, tankų ir submarinų.

Vokietijos tikslas pirmiausia visiškai apsidirbti rytuose su Lenkija, o tik po to atsikurti prieš Franciją ir Angliją vakaruose. Vokietija jau dabar pradeda arsią submarinų ataką jūrose ant Anglijos ir Francijos laivų. Dabar ji kerta dar tik prekybinius ir keleivinius savo priešų laivus. Vėliau ji puls Anglijos ir Francijos karo laivų bazes. Taipgi savo didžiuliu orlaivynu ji puls Anglijos ir Francijos karinio orlaivyno stotis, pajėgos stotis, amunicijos dirbtuves ir didžiuosius gyventojų centrus. Šiam vokietiečių puolimui, galimas daiktas, negalės atsilaukiyti kai kurios francūzų ar anglų dalys. Bet Vokietija neišnaikins visko.

Pavyzdžiui, ar karo laivyną gali išnaikinti lėktuvai su submariniais? Anglija turi įsistatę karo lėktuvams apsiginti stotis. Anglijos laivai apginkluoti apsigynimui nuo lėktuvų. Anglija turi net tryliką taip vadinamų lėktuvų nešiojtojų jūrose. Nemaža tokių apsigynimo priemonių turi ir Francija. Todel ar gali Vokietija umu laiku išskandinti Anglijos ir Francijos laivus? Be to, Anglijos ir Francijos karo laivynai yra kur kas didesni ir galingesni, negu Vokietijos ir podraug Italijos. Anglija ir Francija turi 24 karo didlaivius prieš Vokietijos ir Italijos 6 tokius didlaivius. Anglija ir Francija turi tris milijonus tonų karinio laivyno, kuomet Vokietija ir Italija sykiu teturi tik apie ketvirtadalį milijono tonų.

Tiesa, Vokietijos karo orlaivynas didelis. Bet sulig patyrimu, jos orlaivyną Francija ir Anglija pralenks dar šiemet. Francija ir Anglija tikisi šiemet pastatyti kas mėnesio po 5,000 lėktuvų, kuomet Vokietija tegalės pastatyti tik 1,000. O Vokietijos ir sykiu Italijos lėktuvų veikimas buvo išbandytas laike Ispanijos pilietinio karo. Italų lėktuvai Barceloną iš oro bombardavo veik per ištisą mėną. Lėktuvai bombas metė į miestą, kuriame tuomet gyveno apie 2,000,000 žmonių. Ir kokią žalą tos bombos padarė? Palyginamai mažą. Per tą laiką užmušta tik trylika šimtų žmonių. O pajėgos stotys veikė per visą puolimo laiką. Gatvekariai važinėjo kaip važinėję. Net judžių teatrų buvo atdaryti ir žmonės juos lankė. Nacionalistų kariuomenei ėmė apie metą laiko, kol Barceloną užgrobė. Taip pat dabar lenkų sostinė Varšava jau nuo pat pradžios karo iš lėktuvų bom-

barduojama, o vis dar laikosi.

Londonas ir Paryžius yra kur kas geriau apsiginklavę nuo lėktuvų, negu Barcelona ar Varšava. Francūzai turi gerus lėktuvams pasekti klausymo stotis prie Francijos, Belgijos ir Olandijos rubežių. Nemenkesnes stotis turi ir anglai. O lėktuvų nušovimas dabar jau žymiai padidėjo, palyginus su Didžiojo Karo laikais. Laikė to karo iš penkių lėktuvų budavo nušaukama vienas, o dabar net keturi.

Vokietiai dar pirm karo nuolatė, kad "žaibinis" puolimas ant Francijos jiems būtų galimas per Šveicariją. Tą veikimą atliktų motorizuoti Vokietijos karo pabūklai. Kokios penkios vokietiečių divizijos su 3,500 tankų tą darbą atliktų. Sulig Vokietijos ekspertų išsiskaičiavimu, tai geras keliolikos ir gerame ore jų motorizuota kariuomenė galėtų žygiuoti nuo 90 iki 100 mylių per dieną. Tačiau taip greita žygiuotė netikėtina. Ispanų kare italų motorizuota divizija buvo pasiryžusi maršuoti po 50 mylių kasdien iš Guadaljara kalnų į Madridą. Bet to pasekos buvo tos, kad tankai galėjo eiti tik kiek greičiau už pėstininkus, o iš oro užpulta motorizuota divizija tiek nukentėjo, kad didžiausioje suirutėje buvo nutrenkta atgal. Po to puolimo italai jau naudojo Pasaulinio Karo taktiką: sunkiąją artileriją, lėktuvams padedant. Šitokių budu ir nacionalistams pavyko paimti Barceloną. Ir tai jau tik tuomet, kai lojalistų armija buvo alkaną ir nuilsusį. Taipgi tas "žaibinis" ėjimas tęsėsi tik po 20 mylių į savaitę. Dabar Vokietijos motorizuotos armijos ėjimas Lenkijoje irgi pasirodė mažai greitesnis. O ėjimas į Franciją, tai ne į Madridą ar Varšavą.

Francūzai prieš tankus turi įsirengę geras atsparas: cimentines tvoras, duobes apdengtas žole, į kurias tankai įkrinta ir galą gauna; požeminės minas, kurios padėgama iš tolo. Tankas taipgi gali sulaukyti kanuolės iš aukšto kalibro šautuvai. Kaip nekalbėtume, bet Vokietijos tankos negalės Francijos tuo "žaibiniu" greitumu pereiti, nes jos sutiktų visokių pinklių ir keblumų. Mekanizuotos armijos eiga būtų suparaližuota ir jau prisiestų kovoti "senuoju budu": apkasuose, su kulkosvaidžiais ir šautuvais ant žemės ir blokada jūrose.

Aiškus dalykas, Vokietija deda dideles pastangas savo submariniais užstoti Angliją ir Franciją. Bet submarinų teroras, tai tik diktatorių įkalbės bausbas, norint pasaulį "palaikyti taika" už bile kainą iš grasinamųjų valstybių kišenės. Laikė Pasaulinio Karo vokietiečių submarinai pasikandino apie 1,000 sąjungiečių ir neutralių valstybių laivų. Bet nepaisant Vokietijos submarinų aršaus veikimo — tas veikimas savo tikslo neatsiekė. Pavyzdžiui, kuomet ėjo aršiausias vokietiečių submarinų siautimas, spalio mėnesio, 1917 metais, į Anglijos salyną atplaukė 1,500 prekybinių laivų ir iš jų tik 10 tebuvo nuskaudinto. O tai dėka geros apsigynimo sistemos, kuri veikė prieš submarinus. Užsibaičius Pasauliniam Karui pasirodė, kad buvo nuskaudyta net 199 vokietiečių submarinai. Tas reiškas, kad submarinai buvo atsargiai gaudomi ir jų veikimas sudemoralizuotas. Šiame kare, aiškus dalykas, kova su submariniais bus aštresnė ir jų veikimas gali būti darys mažesnę įtaką.

Ar Vokietija gali karą laimėti "tuojau", sulig Hitlerio taktikos? Jei karo ji nelaimės tuojau — gali ji visai pralaimėti. Pradžioje Pasaul. Karo Vokietijos ambasadorius

Konstantinopolio pasakė Amerikos ambasadoriui: "Jei vokiečiai Paryžiaus nepasieks per 40 dienų — vokiečiai karą pralaimės". Tas pareiškimas išsipildė. Gal nekaita bus ir dabar. Italija, kuri yra biedna, greičiausiai Hitleriui į pagelbą aktyviai neis. Rusija, nukandusi pusę Lenkijos — greičiausiai bus tuo patenkinta ir taipgi Hitleriui aktyviai kariauti nepadės. Prisieis kamrai tik vienai Vokietijai prieš kur kas didesnes pajėgas Francijos, Anglijos ir jų didžiulių kolonijų.

Sakoma, kad Vokietija prisirengusi karui. Bet yra žinoma, kad toje pačioje Vokietijoje trūksta karininkų. Daugelis Vokietijos rezervistų yra menko išsilavinimo. Vokietija šiuo tarpu į karo laukus gali pasiųsti tik 6,000,000 kareivių, kuomet laikė Pasaulinio Karo buvo išstaciūsi net 10,000,000.

Vokietijos vyrai ir mašinos iki šiol paskubomis gamino tik kanuoles, lėktuvus, tankus ir amuniciją. Geležinkeliai buvo užverstų tų reikmenų pergabėnimui. Del to pusėtinai suparaližuota kita industrija. Nesenai vokietiečių laikraštis Frankfurter Zeitung rašė, kad Vokietijos industrinė padėtis taip sudemoralizuota, kad reiklia metų laiko jos sutvarkymui. Pavyzdžiui, Ruhr anglies irity produkcija nupuolė net iki 12 nuošimčių, palyginus su tuo, kas buvo vasario mėnesio, 1936 metais, ar balandžio mėnesio, 1938 metais. Taipgi visur stoka darbininkų, mokslininkų ir inžinierių.

Geros žaliavos Vokietijoje didelė stoka. Buvusi žaliava išvalyta iš visų krašto kampų. Pastaruoju laiku jau buvo tarpinama geležinės tvoros ir pasenę geležinkelio bėgiai. Tiesa, Vokietijoje yra visokių išradimų pavadavimų žaliavos. Bet tie išradimai jau pasiekė čiurkūrą ir dabar žaliavos neužtenka. Ar Vokietija gali išsilaikyti žmonių jėga ir mašinerija priešais kur kas didesnius valstybių žmonių jėgą ir mašineriją — Anglijos ir Francijos su jų kolonijomis? Pavyzdžiui, dirbtinio gazolino padarymui Vokietija turėtų pašvesti apie pusę milijono vyrų, kad to gazolino vien karo reikalams užtektų.

Vokietijoje stoka geležies rudos. Tos rudos laikė Pasaulinio Karo ji nemažą gavo iš užimtos Francijos dalių. Bet dabar tos dalys yra už Francijos Maginot fortifikacijų. Daug rudos laike praeito karo Vokietija gavo iš Švedijos. Bet gavo tol, kol už ją mokėjo. Nustoję mokėti ir rudos plaukimas iš Švedijos į Vokietiją užtruko. Ką Vokietija dabar galėtų Švedijai už rudą pasiūlyti? Ji jau sunaudojo visą savo aukšą. Ji likvidavo visus užsienio investicijas, išsiūpė bankus, apdraudus kompanijas, net darbininkų senatvės apdraudus fondus. Dabar Vokietija gyvena tik iš taksų. Ar Vokietija gaus geležies rudos iš Švedijos negalėdama už ją užmokėti, kuomet Anglija gali užmokėti?

Be vyriausias nacių rūpestis, tai Vokietijos žmonių susistatymas. Vokietijos žmonės dar atsimsna tuos prieš Pasaulinio Karo laikus, kuomet jiems nieko netruko. Jie taipgi žino, kas dabar Vokietijoje yra. Gali būti milijonai jaunų ir sveikų naciukų, kurie pripildys pirmąsias vokietiečių armijas. Bet senesnieji vokiečiai kitaip į nacius ir jų režimą žiūri. Milijonai senųjų Vokietiečių gyventojų pyksta už panaikinimą jų politinių partijų ir darbo unių. Pyksta jie už persekiojimą jų tikėjimo ir dvasiškios ir už pažeminimą Vokietijos vardo viso pasaulio akys.

Sudėjus visas aukščiausio minėtas aplinkybes — patys galime spręsti, kas bus šio karo laimėtojas.

P. Bajoras.

BENDROJI LIETUVIŲ VEIKLA

Greenfield, Mass.

Lietuva paveiksluose

S. Š. V. J. dr-tė rengia judamųjų paveikslų vakarą, kuris įvyks rugsėjo 30 dieną, pusė po septynių vakare, Knights of Columbus salėje. Rodys žymiausias filmininkas Juozas Januškevičius naujausias filmas iš Lietuvos.

Broliai ir sesutės, žinote, kad jau karas Europoje ir gali paliešti ir mūsų tėvynę Lietuvą. Todel vertėtų kiekvienam pamatyti Lietuvą ir jos padarytą progresą per tą trumpą nepriklausomybės gyvenimą. Po paveikslų bus pasiūlysimas ir praleisime laiką smagiai. Dar kartą kviečiu visus atsilankyti į paveikslų vakarą ir pamatyti tėvynę Lietuvą. A. Dėdinas.

Aukos Lietuvos reikalams

Lietuvos generolio konsulo New York'e aukų pakvitarimas Nr. 17

Apsigynimo reikalams

Rochester, N. Y., lietuviškųjų organizacijų bendro pikniko pelno pusė (per Geo. Švedą) — \$106.32

Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 5 kuopa, Philadelphia, Pa. (per Joną S. Rainį) — 5.00

Klaipėdos tremtiniais

R. Stašys, Cambridge, Mass. (per dienraštį Laisvę) — 12.50

Preol, N. J., lietuvių pikniko pelnas (per J. Kalinauską) — 5.25

Rochester, N. Y., lietuviškųjų organizacijų bendro pikniko pelno pusė (per Geo. Švedą) — 106.32

Viso — \$235.39

Lawrence, Mass.

Parengimas puikiai pavyko

Lawrence lietuvių savišalpos penkių draugijų piknikas gerai pasisekė. Į tą sąryšį priklausė šios draugijos: L. Ukėsų Klubas, Lietuvos Sunų, Aušros Vartų, Sv. Laurino ir Sv. Onos.

Parengimas įvyko L. U. Klubas darže dienos laiku, o jau sutemus norintieji pasisotinti suėjo į svetainę praleisti laiką. Kitokių pamarginimų nebuvo, kaip tik pasikalbėjimai grupėse. O daugiausiai kalbos ėjo apie dabartinius įvykius Europoje ir apie pačią Lietuvą.

Žmonių buvo prisirinkę nemažai. Parengimas buvo rugsėjo 16 dieną.

Užsidarė lietuvių duonkepikla

Dar neseniai čia buvo susiorganizavus lietuvių korporacija-duonkepikla. Gyvavo neligai. Šioj draugovėj priklausė vienos sriovės žmonės, t. y. rymo katalikų parapijos. Žinoma, kožnam užsidėjus koki nors biznį išvykio yra sunku prasigieyti. Taip buvo ir su šia įstaiga. Buvo sunku verstis, nors šerinininkai dėjo pastangas, kad ją išlaikytų. Bet negalėjo. Dabar eina visokios kalbos, kodėl negalėjo išsilaikyti.

Čia yra kita lietuvių duonkepiklos korporacija, kuri priklauso įvairių pažiūrų žmonėms. Kaip girdėt, tai ji į ją priklauso apie 100 narių ir ji verčiasi neblogai. Taipgi yra dvi privatinės duonkepiklos, kurias matyti, tai joms biznis eina neblogai. Todel naujam užsidėjus yra sunku atsilaikyti.

Vienus "apdovanojo", kitus išmetė į gatvę

Arlingtonas, tai viena didžiuliu audinyčiu Lawrence. Šios dirbtuvės vienam skyriui

dar nebuvo daug padauginta mašinų, tai dar dirbo iki šiam laikui paprastai. Karšimo skyrių, vadinamam "Combining-room", iki praeito pavasario ant "comų" dirbo vienas darbininkas ant vieno "como" kur prasta vilna, o jau kur geresnė ir visai gera vilna, tai vienas darbininkas dirbo ant dviejų "comų". Algos gavo netoli \$20 savaitėj. Žinoma, ant vieno "como" mažiau. Šį pavasarį jau "padovano" ant geresnės vilnos po tris "comus", o ant blogos po du "comus", o algos pakėlė tik \$1. Tai iš dirbusių trijų darbininkų vienas išmesta lauk.

Siame skyriuje beveik visi lietuviai dirba. Yra taipgi lietuvių skyrių ir šaltakalvių-taketojų. Per ilgą laiką tas skyrius "apgyventas" lietuvių. M. Stakionis.

Lietuvių kalbos kursai

Massachusetts valstijos švietimo departamento universiteto extension skyriaus direktorius James A. Moyer praneša, kad virš 300 įvairių kursų liaviuos tuojau prasidės ir tikisi apie 20,000 klausytojų.

Lietuvių kalbos klases prasidės spalio 20 dieną. Pamoškos šiemet bus duodamos Old South Meeting House, Bostone. Platesni informacijų gauti ir užsiregistruoti reikia kreiptis Room 217, State House, Boston.

Panašios lietuvių kalbos pamokų klases galima įsteigti ir kituose miestuose po švietimo departamento globa. Mass. valstijoje. Kaip lietuvių, taip ir kiti kursai yra plačiai paplaikinti universiteto buletine. Buletinas siunčiamas veltui ant paprašymo. Už centą atvirutė su sekančiu prašymu užtenka: Kindly send me the university extension bulletin.

Yra pastebėta, kad prie universiteto extension daugelis lietuvių mokiniasi ispanų, francūzų, vokietiečių ir kitas kalbas. Tas labai gerai, bet lietuvių tų kalbų vistik nevertu. Lietuviams būtų šimteriopai geriau pasimokinti savo kalbos, kuri taip pat yra sena, graži ir moksliska.

Dr. D. Pilka.

Aukos Lietuvių Kambario įrengimui Pittsburgho Universitete

Detroit, Mich. — Ponios M. Smailienės sumanymu rugsėjo d., 1939 m. buvo surengtas išvažiavimas į ponios Smailienės ukį. Padaryta pažidia kulturingam darbui, susidedant kiek kas išgali Lietuvių Kambario užbaigimui Pittsburgho Mokslo Katedroje. Išvažiavimo svečius p. Smailienė gražiai priėmė ir pavaišino. Visus valgius ir gumbalus aukavo p. Smailienė, gerimus parupino p. M. Greivienė, gi viastis aukų kūrė p. Smailienė. Lėšų jokių nepadaryta. Kiek ant išvažiavimo ir dar vėliaus iš kitų surinkta, tiek ir prisunčiama. Aukavo šie:

V. Jackevičius — \$10.00
Dr. J. Jonikaitis — 5.00
J. Ambrose — 5.00
P. Kraučionienė — 5.00
Mrs. S. Douvan — 5.00
Mrs. A. Milius — 5.00
V. Petrikas — 5.00
T. Čurlionis — 5.00
(iš Lakewood, Ohio)
Mike Adonaitis — 5.00
Juozas Tamošunas — 5.00
F. Motuzas — 3.00
J. Laukonis — 3.00
Adv. A. Conrad — 2.00
Kun. J. Čižauskas — 2.00
Dr. J. C. Peters — 2.00
P. Molis — 2.00
Fr. Šuipis — 2.00
M. Kutkauskas — 2.00

A. Strazdas — 2.00
C. Uznis — 2.00
M. Cybul — 2.00
A. Kižis — 2.00
V. Keblaitis — 2.00
P. Kuchinskas — 2.00
P. Barstis — 2.00
M. J. Masys — 2.00
Z. Missell — 1.00
B. Missell — 2.00
W. Missell — 1.00
S. Dermaitienė — 1.00
P. Kazlauskienė — 1.00
J. Klemerskas — 1.00
J. Pilka — 1.00
J. Besasparis — 1.00
A. Gillis — 1.00
M. Greivienė — 1.00
Miss G. Pickwick — 1.00
J. Kripaitis — 1.00
(iš Ann Arbor, Mich.)
P. Dereškevičius — 1.00
M. Dereškevičienė — 1.00
M. Kemešienė — 1.00
Fr. Willis — 1.00
Mrs. Piusienė — 1.00

Viso — \$106.00

Visiems aukavusiems ir visoms pagalbėjusioms surengti ir patarnauti su valgiais išvažiavime priklauso didelis ačiū.

M. Smailienė,
12000 Jos. Campan Ave.,
Detroit, Michigan.

Mažiau kraustymųsi New Yorke

Šį rudenį New Yorko didmiesty mažiau šeimynų kraustysis iš vienos vietos į kitą, negu praicitų metų rudeny. Apie tai mums praneša New York Telephone kompanija, kurios garsinimai Tėvynėje dažnai telpa. Šitai telefono kompanija sprendžia iš to, kiek telefono obonentų permaino telefonus iš vienos vietos į kitą gyvenimo vietą. Kompanija praneša, kad tokių permainų nuo rugsėjo 15 dienos iki spalio 15 dienai bus padaryta 19,540, arba 2,750 mažiau, negu praeitą rudenį.

Apskaičiavimai parodo, kad daugiausia telefonų bus permainyta Manhattan daly, buitent 9,800. Kitose Didžiojo New Yorko dalyse telefonai bus permainyti sekamai: Brooklyn — 4,500, Queens — 3,000, Bronx — 2,900 ir Richmond — 240.

Telefonų permainymai bus dažniausiai rudenį ir pavasarį, kada žmonės kraustosi iš vienos vietos į kitą. Bet bendrai per visą metų telefonų permainymų bus iki 100,000.

Pyktis, pavydas, neapykanta ir tinginys negali turėti vietos susivienijimo brolių ir seserų širdyse.

Lietuvių Kalbos Gramatika

Pritaikyta Amerikos Lietuviams Mokyti Kalbą
SUTAIŠE DR. D. PILKA, Lietuvių Kalbos Mokytojas prie
MASSACHUSETTS DEPARTMENT OF EDUCATION
KAINA \$1.00
DR. D. PILKA, 528 Columbus Ave., Boston, Mass.

ŠTAI JUMS PROGA

"Naujoji Gadyne" — Vienas Doleris Metams

DEVYNI METAI kaip leidžiama populerus savaitraštis "Naujoji Gadyne". Dabar nutarta leisti du kartus į savaitę. Tuo tikslu mūsų bendrovės direktija pasikelbia vąjį ir tikisi gauti 1,000 naujų skaitytojų.

"NAUJOJOS GADYNES" reguliari kaina 2 doleriai metams. Bet dabar, ruošiantis prie du kartų savaitinio laikraščio, naujiam skaitytojams toji kaina ant pusės nukartama — už vieną dolerį metams.

VIENTAS DOLERIS metams už savaitinį aštuonių puslapių laikraštį — pirmas tos rusies bandymas Amerikos lietuvių spaudos istorijoje.

NAUDOKITES tuo mūsų pasiūlymu šiandien ir rytoj: nelaukit ir neatidėliokit, nes terminas gauti "Naująją Gadyne" už vieną dolerį metams yra trumpas ir nebus prailgintas.

PRIEŠINGAI, mūsų bendrovės direktija rezervuojasi teig savo pasiūlymą atšaukti, kaip greitai ji matys reikalą tatau daryti.

RAŠYDAMI MUMS kartu įdėkite vieną dolerį — jūs gausit populerų 8 puslapių laikraštį. Adresuokite taip:

NAUJOJI GADYNĖ
220 Leonard Street
Brooklyn, N. Y.

Kuopų Susirinkimai

SHELANDOAH, PA. — SLA 303
Luopos susirinkimas įvyks spalio 1 diena, 1 valanda po pietų, Siemerio svetainėje, ant E. Centre gatvės. Meldžiū visus narius ir aures ateiti ir užsimokėti duokles. Taipgi ateidami atsiveskite naujų narių prisirašyti prie SLA 303 kuopos.
Juozeta Paulavičienė, sekr.

WILKES BARRE, PA. — SLA
115 kuopos susirinkimas įvyks spalio 1 diena, 1 val. po pietų, Lietuvių Progresyvio Klubo svetainėje, 525 E. Market St. Visi nariai neįamirskite dalyvauti susirinkime, nes yra svarbių reikalų aptarimui.
J. Stanislovas, sekr.

MT. GREENWOOD, ILL. — SLA
278 kuopos susirinkimas įvyks spalio 1 d., 1 val. po pietų, priprastoj vietoj. Visi nariai ir aures esate kviečiami į minimą susirinkimą atsilankyti be jokio atidėlioimo, nes yra daug reikalų apspasvartymui. Ateidami atsiveskite ir savo draugus bei pažystamus prie mūsų kuopos prisirašyti. Po susirinkimo bus pasiūlymėjimas — minėsimės mūsų kuopos izdo globėjo K. Jurkaus 12 metų tarnybos sukaktį, tai bus alaus, muzikos ir tt. Ir visai tai bus uždėta.
B. Valantinas.

OREGON CITY, ORE. — SLA
220 kuopos susirinkimas įvyks spalio 8 d., toj pačioj vietoj ir tą pačią valandą. Meldžiū visus narius skaitlingai susirinkti, nes yra daug svarbių reikalų apspasvartymui.
R. J. Sidor, sekr.

ESPLEN-PITTSBURGH, PA. — SLA 353 kuopos susirinkimas įvyks spalio 8 d., 4 val. po pietų, LIPDA svetainėje, 424 Locust Street, McKees Rocks, Pa. Visi nariai ir aures malonėkite pribūti ir užsimokėti duokles, kad neliktumet suspenduoti, o vėliaus išbraukti.
D. Sanda, sekr.

MAHANOY CITY, PA. — SLA
211 kuopos bertainis susirinkimas įvyks spalio 8 d., priprastu laiku, t. y. C. svetainėje, W. Mahanoy Ave. Visi nariai ir aures malonėkite ateiti, nes bus svarbus susirinkimas. Taipgi užsimokėkite mėnesines mokesis. Ateidami atsiveskite naujų narių prisirašyti prie SLA 211 kuopos.
A. Ramanauskas, sekr.

MANCHESTER, CONN. — SLA
207 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 8 d., 2 val. po pietų, 24 Gaiway St. Taipgi pranešu visiems nariams, kad nuo dabar ir ant toliaus susirinkimai bus laikomi antrą sekmadienį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų.
A. Tvaronaitis, sekr.

NANTICOKE, PA. — SLA 12
luopos mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 1 d., 1:30 val. po pietų, po num. 619 Market St. Priėjami visi nariai atsilankyti, nes yra svarbių dalykų aptarimui. Užsimokėkite savo mėnesines duokles, kad neliktumet suspenduoti. Atsiveskite savo draugus prisirašyti prie SLA 12 kuopos.
B. Kvedaravičius, sekr.

Žinios iš Lietuvos

Lietuviai laimėjo aviacijos varžybas

Baltijos aviacijos varžybas, kurios nusitęsė visą savaitę ir baigėsi sekmadienį rugpjūčio 20 d. didele tarptautine aviacijos diena, laimėjo lietuviai. Baltijos aviacijos varžybas organizavo ir pravedė Lietuvos Aero Klubas.

Mūsų figurinio skraidymo ekipa buvo stipriausia ir pranašiausia ir iš 8 vietų Lietuvai teko 1,2 ir 1 vieta. Dovanas gavo lakunai Kinaitis ir Rimas ir estas Krišis. Motorinio skraidymo varžybose skrendant iš Talino per Rygą į Palangą į Kauną, laimėjo 1 ir 2 vietas lietuviai Rimas ir J. Sėniskas, 3 vietą estas, 4 vietą suomis ir 5 vietą lietuvius Ašmenskas. Aukštojo skraidymo nugalėtojai: 1 ir 2 vieta — lietuviai ir 3 vieta — estas; suomiai gavo 4 ir 5 vietas. Varžybose su sklandytuvais laimėjo: pagal toliausiai nuskristą atstumą latvis Vilks 1 vietą, Gysas (Lietuva) 2 vietą ir Saaras (Estija) 3 vietą; toliau lietuviai Oskinis ir Pyragius laimėjo dar 4 ir 6 vietas. Tačiau už visus perskridimus ir čia Lietuva gavo daugiausia taškų, būtent Lietuva 54 taškus, Estija 42, Latvija 40. Sklandytuvais pasiekto aukščio rekordus laimėjo: estas Saar, pakilęs 2 000 metrų, lietuvius Gysas — 1 750 metrų ir latvis Vilks — 1 643 m. Toliau lietuviai Oskinis, pakilęs 1 620 m. ir J. Pyragius — 1 550 metrų. Pagal ekipas už aukštą taškų gavo ir vietomis pasiskirstė: 1 vietą Lietuva su 56 taškais, 2 vietą Estija su 46 taškais ir 3 vietą Latvija su 34 taškais.

Išbučiu laiku ore su sklandytuvais laimėjo lietuviai Gysas 1 vietą, išbučęs 5 val. 49 minutes ir 2 vietą Ačelickis išbučęs 5 val. 18 min. Latvis Vilks gavo 3 vietą, išbučęs 1 val. 34 min. Per visas sklandytuvų varžybas lietuvius Gysas išbuvo ore 14 val. 40,5 min., Pyragius 12 val. 18 min., latvis Vilks 11 val. 36 min. Aviomodelių varžybose 1 vietą laimėjo estukas, 2 vietą lietuvius Sakalys, kurs taip pat pasiekė naujo rekordo; jo sklandytuvo modelis nuskrido 350 metrų. Bendrame laimėjime Baltijos valstybės atstovai šiose vietose: I Lietuva, II Estija, III Suomija, IV Latvija. Lietuvos Respublikos prezidento dovaną ir lenkų Aero Klubu LOT dovanas laimėjo mūsų Aero Klubas.

Paskutinę dieną, rugpjūčio 20, tarptautinėje aviacijos šventėje be jau minėtų Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Suomijos lakunų, dalyvavo ir Vokietijos aviatoriai su 4 modernios konstrukcijos lėktuvais ir 1 sklandytuvu ir Lenkijos aviatoriai su 6 lėktuvais ir 2 sklandytuvais. Tą dieną prieš 20 000 kauniečių žiurovų minia buvo parodyti visi paskutinių metų civilinės aviacijos srity pasiekti laimėjimai ir skraidymo bei sklandymo technikos stebuklai. (E.)

Keičiamos ir atitaisomos pavardės
Išleidus pavardžių keitimo įstatymą per penki mėnesių laiką atitaisyta apie 2 000 ir pakeista 150 pavardžių. Dar per 2 000 prašymų pavardes pakeisti ir atitaisyti tebėra neišspręsta. Anksciau per metus tebedavo pakeičiama vos keletą pavardžių. Daugiausia atitaiso ir keičia savo pavardes jaunimas. Nuo miesto neatsilieka ir sodžius, kur taip pat atsiranda nemaža žmonių, norinčių pakeisti savo pavardes arba jas atitaisyti. Pavardes keičia ir atitaiso ne tik intelingantai, bet ir ukininkai ir darbininkai. (E.)

Lietuvoje yra 141 vaikų darželių

Svietimo Ministerijos žiniomis vaikų darželių Lietuvoje yra 141 su 176 auklėtojomis ir 5 242 vaikais. Daugiausia jų Kaune — 45 su 65 aukl. ir 1 261 vaiku, Šiauliuose — 17 darž. su 23 aukl., 534 vaikais, Ukmergėje — 9 darž., 11 aukl., 356 vaik. ir kitur mažiau. Klaipėdos krašte buvo 42 darž. su 53 aukl. ir 700 vaikų. Latvijoje darželių žymiai mažiau. Net Anglijoje skaičius neprašoka mūsų. Pas mus darželių steigia ir išlaiko dvi didelės organizacijos: šv. Vincento a Paulo Draugija ir Lietuvos Vaiko Draugija, vienuolynai, parapijos ir kai kurios kitos organizacijos. (E.)

Mariampolės statistika

Mariampolėje yra apie 16 000 gyventojų. 1 850 gyvenamųjų namų, 73 gatvės, 34 km. ilgio; miesto plotas užima 700 ha. Pradžios mokyklų yra 6 su 35 komplektais; 4 gimnazijos, 2 amatų mokyklos, mokytojų seminarija, žemės ūkio mokykla. Visose mokyklose mokosi apie 3 000 mokinį. Įvairių prekybos ir pramonės įstaigų yra 550. Miesto Savivaldybės turtas (pastatai, žemė ir kt.) siekia per 2 000 000 litų. (L. A.)

Didėja pasėlių plotai

Siemet naudojamos žemės ir užsėtų plotų Lietuvoje žymiai padaugėjo. Siemet Lietuvoje pasėliai užėmė 2 232 900 ha prieš praėjusiais metais buvusius 2 226 360 ha. Taigi pasėlių plotas siemet yra padidėjęs 6 540 ha. Didėjant ariamos žemės plotams, pasėlių plotams ir žemę geriau dirbant, yra pagrindo laukti ir didesnių derlių. (E.)

Ežeras pranyko po audros

Šiomis dienomis perėjusi didelė audra su smarkių lietuvių užnešė žemėmis nuo aplinkinių kalnų visą nedidelį ežerą, buvusį apie 1 km. už Suv. Kalvarijos miesto. Ežero vieta visiškai užpilta ir suljginta su žeme. (E.)

Nusausinimo darbai

Žemės ūkio Ministerija ligi šiol yra nusausinusi 445 531 ha grioviais ir 11 137 ha drėnažo. Daugiausia nusausinimo darbų atlikta Panevėžio, Šiaulių ir Biržų apskrityse. Žemės vienkiemiais išskirstyta 1 577 914 ha. (E.)

Darbo Talka

Rugpjūčio 5 d. Darbo Talkos talkininkų antroji pamaina baigia savo darbus. Darbo Talka susidomėjė ir užsienio lietuviai. Trečiojoje talkininkų pamainoje dirbs Amerikos lietuvis studentas Liutas ir Anglijos lietuvis Pr. Puodžiūnas. (E.)

Randomi žmonių kaulai ir senoviški ginklai

Alovės valsčiuje, šalia Potaronių piliakalnio, prie buvusio geležinkelio tilto yra du aukštoki kalneliai, vadinami „sausakalniais“. Atrodo, kad tokį pavadinimą gavo todėl, kad ant jų beveik neuaga žolė. Seniau jie niekieno nebuvo pažėidžiami, bet pradėjus žyruoti kelius, žmonės sukruto šiuos kalnelius negailestingai ardyti. Bekasant iš vieno kalnelio žvyrų, kuris yra prie pat Miko Zelenio trobės, rasta daug kaulų ir kariškas senoviškas ginklas, bet kur jis dabar yra, žinių nėra. Sako, kad atidavė Kažkokiam Alovės policijos pareigūnai. (L. A.)

Apielinkė atskirta nuo pasaulio

Mariampolės apskr. Liubavo valsčius yra pačiame padermės kampelyje. Apie linkė, nors ir nutautusi, gyvena ir tvarkosi gražiai, ryžtingai. Lietuviška dvasia ir patriotizmas smarkiai kyla. Gyventojų reikalai didėja. Tik visa bėda, kad liubaviečiai visą laiką jaučiasi atskirti nuo pasaulio, nes neturi gero susisiektimo. Ypač visi laukia, kad būtų įvestas autobusų susisiekimas. Pientas nuo S. Kalvarijos iki pat administracijos linijos pravaistas dar rusų laikais, tik jis nenaudojamas jau baigia apsamanoti. (L. A.)

Sviesto eksportas į užsienius

Netekdami Klaipėdos krašto, netekome 4-rių pieninių su keliasdešimties grietinės nugriebimo punktų. Vis dėlto siemet per pirmą pusmetinį Lietuvoje eksportui sviesto pateikta per 9% daugiau, kaip per tą patį laiką pernai. Minimą laikotarpį Lietuvos į užsienius sviesto išvežta: šiais metais 6 748,5 to., praėjusiais — 6 168,2 to. Daugiausia sviesto išvežta į Angliją, kiek mažiau į Vokietiją. Toliau ejo Artimieji Rytai, Čekija, Belgija, Šiaurės Afrika ir kt. kraštai. Klausinių į užsienius išvežta: 1939 m. 1 pusem. 68 759 640, 1938 m. 1 pusem. — 64 430 640. Padidėjimas siekia 4 329 000 klausinių arba 6,7%. (E.)

Sumažino bausmę

Respublikos prezidento aktu Stasiui Jurginiui, kuris apeliacinių rūmų sprendimu nubaustas už komunistinį veikimą 6 metais sunkių darbų kalėjimo, likusi bausmė sumažinta iki vienerių metų prasto kalėjimo ir ši bausmė jam lygtinai dovanota. (E.)

Molio bendrovė statys fabriką

Prieš kurį laiką įsisteigusi akc. „Molio“ bendrovė ruošiasi siemet pastatyti eternito fabriką. Pažymėtina, kad fabriką gaminamos eternito stogams dengti plytelės yra žymiai lengvesnės ir patvaresnės už čerpes. Fabrikas kainuos apie 700 000 lt. (E.)

Dauginama mokyklos

Svietimo ministerija nuo šių mokslo metų atidarys dar 130 naujų pradžios mokyklų komplektų, o neužilgo skaičius pasieks iki 150 komplektų. Tirtvarkius pradžios mokyklų programą, pradėta steigti daug penktųjų ir šeštųjų skylių miestuose ir miesteliuose, taip pat bažnytkaimiuose. (E.)

Atšvęsta tautos šventė

Rugsėjo 8 dieną visame krašte atšvęsta su dideliu pasiryžimu saugoti neutralitetą tautos šventė. Atsižvelgiant į rimtą pasaulio padėtį krašto apsaugos ministeris generolas Černius ir kariuomenės vadas generolas Raštikis savo kalbose pareiškė, kad esame neutralūs ir pasiryžę tą neutralumą ginti patys. (G. K.)

Lietuvos skautų geležies vaju

Šių metų pradžioje Lietuvos skautai paskelbė geležies vaju — talką atliekamam metalui rinkti. Kaip žinoma Lietuva turi importuoti visus metalo dirbinius ir metalo žaliavą savo pramonei iš užsienio, nes savų kasyklų neturi. Vien už neapdirbtą metalą kasmet išmokama užsieniams per 20 ml. lt. arba dešimtąją dalį viso importo. Tuo tarpu pilni užkampiai mėtosi įvairių metalo dirbinių liekanų ir visai tai ilginiui žuva. Skautai per išiąsą vasarą rinko geležį, plieną, spyžinį, varį, bronzą, žalvarį, aliuminių, šviną, nikelį, ciną ir alavą. Iš surinktos medžiagos skautai nori padidinti kariuomenėje naudojamą žaliavos atsargą ir nulięinti savo bičiuliams kaime — jauniems ukininkams — puogą ir akėčias. Šio vajuos talkininkams paskirtos premijos. (E.)

Lietuvos neutralumas nepažeistas

Iki šiol Lietuvos neutralumo niekas nepažeidė. Jokios mobilizacijos nebuvo, o tik neutralumui išsaugoti pašaukti kelių metų atsarginiai. (G. K.)

LIETUVA

Keliaukite Vikingų Laivais

Per Gothenburgą, Švediją
Laivų Išlaikiniai
18 New York Is Gothenburg
Rug. 27 DROTTNINGHOLM Sp. 12
Spalio 6 GRIPSHOLM Spalio 21
Sp. 26 DROTTNINGHOLM Lap. 14
Spalio 31 KUNGSHOLM Lap. 14
Lapk. 4 GRIPSHOLM Lapkr. 23
Lap. 30 DROTTNINGHOLM
Tamtos kelionei niekas nepatarnaus geriau prisiurgti, kaip Tamstos vietinis laivokorėjų agentas, arba
SWEDISH AMERICAN LINE
4 West 51-st St., New York, N. Y.

Reumatizmas Sausgėle

Nesikankykite savo skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimui, nes skaudėjimai ant patalo paguld.

CAPSICO COMPOUND mostis lengvai pašalina viršmėnėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siuntė padėkavones pasvelkė. Kaina 50c., per pašta 55c. ar dvi už \$1.00.

Knyga: „SALTINIS SVEIKATOS“ augalais gydytis, kaina 50 centų.

Dukart tvirtesnė 75c.
Justin Kulis
3229 South Halsted Street,
CHICAGO, ILLINOIS.

Kolonizuoja Klaipėdą

Klaipėdos krašte pradėti kolonizuoti nacionalsocialistų partijos ištikimieji, atsiųsti iš Vokietijos gilumo. Kiekvienas kolonistas turi įmokėti tik 300 markių pinigais ir gauna nedidelį ukelį su trobėsiais ir inventorium. Kolonistai pa-

rinkti iš pačių patikimiausių partijos veikėjų. (E.)

Pajieškojimai

Pajieškomas Simanas Cvinckas, pirmiau gyvenęs Chicago, Ill. Mel. džiui atsiųsti šiuo adresu:
K. J. CIVINCKAS,
2417 North 15th Street,
SPRINGFIELD, ILL.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

MUSŲ ADVOKATAI

Adv. F. J. Bagočius,
„Keleivio“ Name,
255 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Valandos kasdien: 9 iki 7.

Adv. John B. Borden,
2201 W. Cermak Road,
Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5.
Vakaraais 6 iki 8.
Telefonas: Canal 1175.

Adv. K. P. Gugis,
Chicago, Ill. Kamb.: 1431-1434.
Namuose: 3323 So. Halsted St.
Ofisas: 127 No. Dearborn St.,
Vakaraais: 6 iki 8:30.

Adv. C. Voketaitis,
50 Court Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: TRiangle 5-3622
Tel.: EVergreen 5-7179

MUSŲ GYDYTOJAI

Dr. G. J. Tarulis,

Osteopatas Gydytojas,
7912 So. Halsted Street,
Chicago, Ill.
Valandos: 10—5 ir 7—9

MUSŲ GRABORIAI

Tel. Stagg 2-0783 Notary Public
JOSEPH LeVANDA
(Levandauskas)
UNDERTAKER
357 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

MUSŲ BIZNIERIAI

A. J. KUPSTIS
SLA. NARYS
Tel. So. Boston 9423
322 W. Broadway, South Boston, Mass.

Real Estate & Insurance
Specializuojam: Bizniai,
Gyvenimo Naids ir Farmoms
Mandagus ir Greitas Pataravimas

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS

A. S. TREČIOKAS
314 Walnut Street,
Newark, N. J.
Telefonai: Market 2-4867
arba Bigelow 2-1093

Laivakortės Lietuvoje ir Lenkijoje ir 1 visus šalis. Greitas ir saugus pinigų siuntimas į visas šalis. Generalinė apdrauda. — Namai automobiliai. Nuosavybės pervedimas ir administravimas. Importavimas iš Lietuvos. Notaras — tvirtina visokius dokumentus.

Benedict J. Schegaus
Real Estate & Insurance
Mortgage Loans
195 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-2241

John Naghten & Co.
Established 1863
Insurance
1905 Insurance Exchange
Chicago, Illinois

SENIAUSIAS AMEIKOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS

VIENYBĖ

SVARBUS ĮVYKIAI DABAR KASDIEN ISTINKA.

VIENYBĖ skaitydami, greičiausiai ir kasdien sutinsite svarbiausius įvykius po visą pasaulį.
VIENYBĖ plačiai rašo apie Amerikos lietuvių veikimą, kelia aiškėn ir gina tautinius lietuvių reikalus, platina mokslo ir kultūrą, kovoja su lietuvių nutautimu.
VIENYBĖ kas savaitę leidžia jaunimui puslapį anglų kalba ir Moterų Pasaulį.
VIENYBĖS dienraštis metams siuntinėjamas už \$5.00. Metinę prenumeratą išysk sumokėję dienraščio čėnėj gauna dovaną — gerą knygą.
VIENYBĖS vienos dienos laida nemokamai siuntinama susipažinti.
VIENYBĖ turi turtingą knygyną. Reikalaukite katalogų.
VIENYBĖ užlaiko didelę spaustuve. Spausdina laikraščius, žurnalus, reikalingas komterams knygas ir blankus, tikietus, skelbimus, orderių knygetes ir atsakomingsi atlieka visus kitus spaudos darbus. Visais reikalais kreipkitės:
VIENYBĖ
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖS UŽSIENIŲ INFORMACIJU BIURAS.

Parčioda laivakortes visų keliavimo linijų geriausių ir greičiausių laivų į Klaipėdą ir kitus uostus. Išrupina dokumentus ir išrengia keleivius į visas pasaulio šalis. Pagelbsti surasti seniau atvykusių laivų vardus ir datas. Surašo įvairius dokumentus, notarinius įgaliojimus, pirkimo ir pardavimo aktus. Daro nuorašus ir vertimus lietuvių, anglų ir kitomis kalbomis. Persiunčia pinigų ir kitus siuntinius.
VIENYBĖ TRAVEL BUREAU,
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Šimtai Kontestantų

VISOSE LIETUVIŲ KOLONIJOSE UŽRASINĖS

NAUJIENAS

25 Metų Jubiliejinis

KONTESTAS

PRASIDĖJO SAUSIO 2, 1939.

PAREMKIT SAVO Miesto KONTESANTĄ

ARBA UZSIRASYKIT TIESIOG PER

“NAUJIENAS”

1739 SOUTH HALSTED STREET
CHICAGO, ILLINOIS

Metams Suv. Valstijose \$5.00
Prisiųsim Susipažinimo kopiją NEMOKAMAI.

“Ką mes darytume be savo telefono!”

“Mes negalėtume susižinoti su savo giminėmis.

“Mes turėtume blogame ore citi pirkti reikmenų.

“Atsitikus staigiam susirgimui,

gaisrai ar kitame skubiame reikale mes nustotume brangaus laiko.

“Draugams ir biznio pasitaikiusioms progoms būtų sunku mus surasti”.

**MAŽIAU NEGU TRYS PENKTUKAI PER DIENĄ
PALAIKYS TELEFONĄ JUSŲ NAMUOSE
...UŽSISAKYKITE ŠAU ŠIANDIEN!**

NEW YORK TELEPHONE COMPANY